

Nincs más haza, csak az anyanyelv”
Márai Sándor

Csontváry Kosztka Tivadar: Szerelmesek találkozója

416-596-0297
toms-place.com

190 Baldwin St.
Kensington Market
Just west of Spadina
M-W 10-6
Th-F 10-7
Sat 9-6
Sun 12-5

Tom's Place

*Designer
Men's & Women's
Clothing for
Over 50 Years*

Tom's Place and the Mihalik family have strong Hungarian roots but at the same time are very proud Canadians. Pictured above is Tom Mihalik, with his son Tom Jr., both ready to serve you at Tom's Place. Established in 1958, Tom's Place now offers the biggest selection of suits in North America, all at great prices.

Please visit Tom's Place, one of Toronto's leading retailers for designer men's and women's business apparel.
Conveniently located in Kensington Market.

facebook.com/TomsPlaceTO

corvina

HUNGARIAN CANADIAN BUSINESS DIRECTORY

Show your business to the community,
Get new customers, extend your business
with the help of Corvina Directory book.

**Be a part of the
high quality publication.**

14th edition
2018

Serving the community since 2005

416-638-3431

info@corvinadirectory.ca
www.corvinadirectory.ca

KÁNYÁDI SÁNDOR
SIRÁLYTÁNC

Sirályok táncoltak, keringöztek
a víz fölött.
S az öreg tenger - a maga módján -
gyönyörködött,
gyönyörködött bennük, s olykor egy-egy
bárány-szép habot
a kecsesen reálíbbenő sirályok
alá ringatott.

Szép is volt ez a szinte magáért való
lengő játék.
Ha sirály volnék - gondoltam -, én is
így csinálnék.
Mert szép is az: a magasság s mélység
peremén
táncolni, keringőzni kecsesen,
könnyedén.

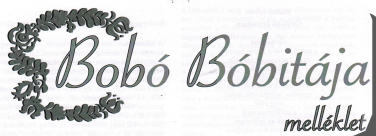
Megbűvölten csodáltam én is ez
ördögi, víg
kenyérkereset szórakoztató,
új cseleit.
És értettem már az egész táncos
ceremóniát:
ki-ki megfogta véle a maga
kis vagy nagy halát.

De nem bántott e szép haszonlesés,
csak akkor szomorodtam el,
mikor a tenger birkózni kezdett
a szelek seregeivel,
s a sirályok, ó, a sirályság, össze-
s szétriadt;
jóllakottan és veszekedve keresték
az árbocokat.

Tágult, s majd elfért egy vitorlában
az egész láthatár.
Nem volt köztük egy égre kiáltó bátor
viharmadár.

TARTALOMBÓL

Faludi Ferenc: Szent István királyhoz (vers)	2
Ratkó József: István imája (vers)	3
Varga Gabriella: Sík Sándor-émlékfélv...	4
Baricz Lajos: Sík Sándorra emlékezve (vers)	6
Varga Gabriella: Sík Sándor-émléknep a bajorországi Kastlban	6
Sík Sándor: Csengettyűszó (vers)	8
Sándor Sík: Jingling of Bell (poem) Transl. by Otto Tomschey	8
Horváth Gábor Miklós - önéletrajz, versek	9 - 11
Varga Gabriella: 1 Plusz 1 Misszió: mindenki előtt nyitva	12
Páneurópai piknik 30 // Pan-European Picnic 30	14
Rózsa Katalin: Csontváry 100	16 - 20
Nagy Vendel versei; Vendel Nagy / poems, transl. by Katalin Ilosvay	21 - 22
Sebestyén Péter: Szamárvezető a lelkek megkülönböztetéséhez	23
Sík Sándor: Jézus Krisztus (vers)	24
Kádár Sára Hajnalka: Augusztus 23 - ai gondolatok	25
Agócs Sándor: Magyarország (vers)	25
Sándor Agócs: Hungary (poem), transl. by George Telch	25
Pordány László: In Memoriam Csapó Endre	26
Wass Albert: Hontalanság hitvallása (vers)	27
Csóke Márk: Befejeződött a Magyarságismereti Mozgótábor...	28
In Memoriam Jálics Kinga	29
Tivadar Csontváry Kosztka	30
Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba (vers)	31
Endre Ady: Message to my Old School (poem), transl. by Otto Tomschey	31

32 - 36

KALEJDOSZKÓP - KALEIDOSCOPE

ISSN 1480-5499

MEGJELENIK KÉTHAVONTA - PUBLISHED BIMONTHLY

Előfizetés - Subscription: CA\$85.00/year Foreign: US\$95.00/year

Elnök - Telch György-George - President

Főszerkesztő: Telch-Dancs Rózsa - Editor-in-Chief

Főmunkatárs: Varga Gabriella

Munkatársak: Bácsalmási István, Csibi Balázs, Veszely Ferenc

122 Silas Hill Drive, Toronto, ON, M2J 2X9, Canada

Tel.: 647-979-4631

E-mail: rozsatelchdancs@gmail.com

Copyright © Kaleidoscope Heritage Club

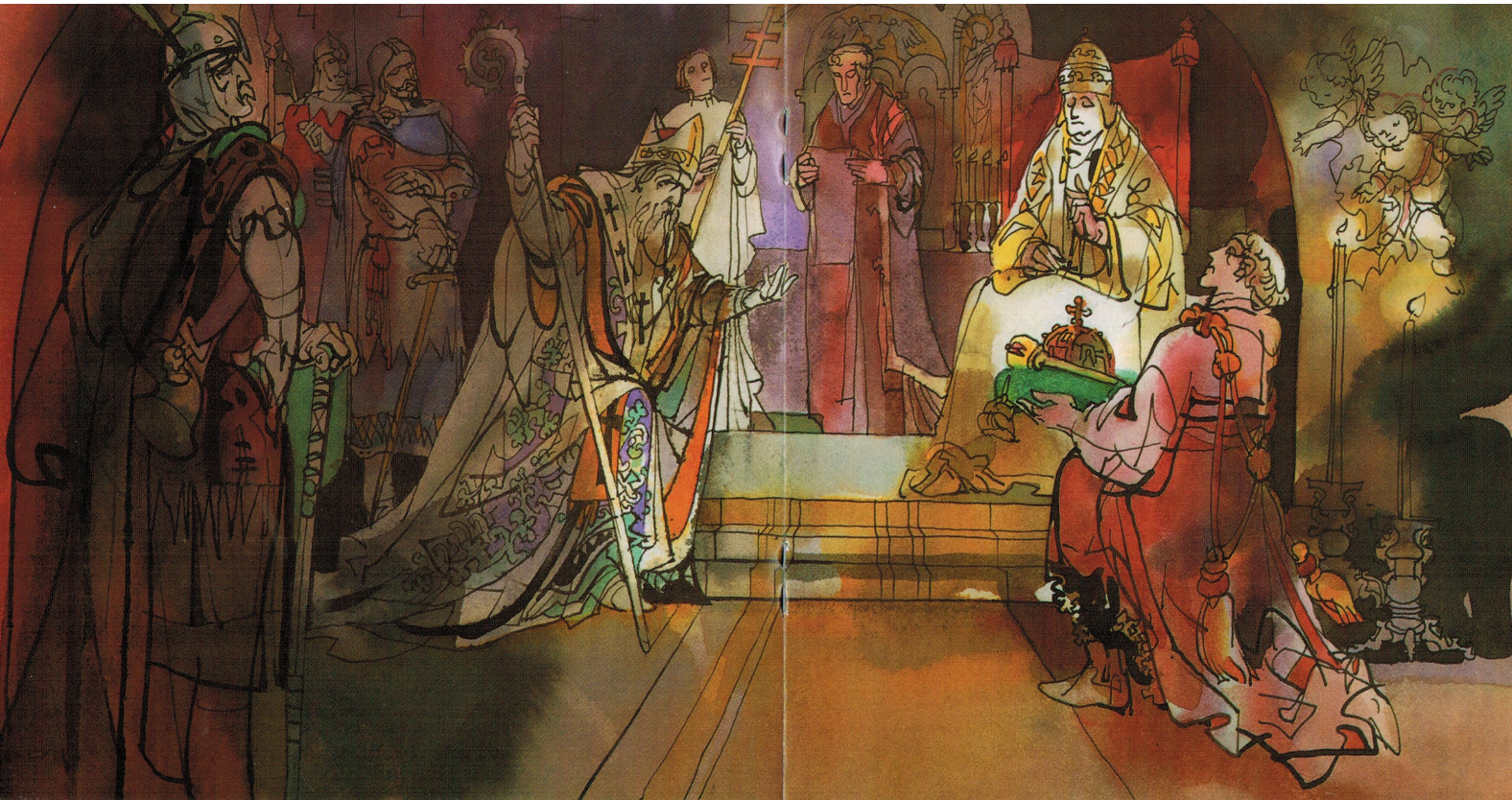
A folyóiratot digitálisan archiválja az Országos Széchényi Könyvtár EPA adatbázisa:

epa.oszk.hu

<http://epa.oszk.hu/01600/01658>

www.kalejdoszkep.ca

A KALEJDOSZKÓP szó a Pallas Nagy Lexikona
helyesírását követi

Deák Ferenc illusztrációja (A Szent Korona, Polis, 1997)

FALUDI FERENC
SZENT ISTVÁN KIRÁLYHOZ

Dicső István, nagy királyunk,
Téged ég s föld magasztal,
Téged tisztel kis országunk,
Első szent urának vall.

Tőled vette fényességét,
Méltóságát, érdemét,
Koronája ékességét,
Hitit, kincsét, mindenét.

Elbujdostál, megkerestünk,
Áldott légyen a szent ég!
Országunkba bévezettünk,
Szívünk örömeiben ég!

Drága kincsünk, feltaláltunk:
Magyarország, vigadozz!
Itt van, kit óhajtva vártunk,
Ezer áldásokat hoz.

Íme a te reménységed,
Inségedben ide nézz:
Isten után erősséged,
Mególtalmaz ez a kéz.
Mevigasztal minnyájunkat,
Hatalmunkban vastagít,
Megtágitja országunkat,
Végig megtart, böldegít.

Budán nyugszik; Buda vára,
E szentséget megböcsüld!
Atyja után, nem sokára,
Biztat az ég: Imrét küld.

István mellett itt lesz fia,
Megtetesült angyalunk,
Megerszeri ezt két Mária,
Égi s földi asszonyunk.

Deák Ferenc illusztrációja
(A Szent Korona, Polis, 1997)

RATKÓ JÓZSEF
ISTVÁN IMÁJA

Jó reggelt, Isten! - Inkább jó napot!
Világ födelét fölnyitottad immár,
s fényed özönlik, nyitnak csodáid is –
szellő bókol, madár ujjongva szólal,
minden teremtett lélek, lelkes állat,
a millió fű mind s külön-külön,
az érzéketlen kő is megragyog.

Édességét, jó ízeit a létnek
hatalmas karral terjeszted közöttünk.
Dicséret érte! – Emberről nyugodt vagy?
Törödsz velünk. – Három halál ma is.
Kettő rajtam – s a harmadik tiéd.
S vajh, szerte mennyi – számon tartod-e?
Be sok halált ítéltem a nevedben –
Be sok halállal intettél pedig!
A hit vezérelt, nem Te – már tudom;
s az én bűnöm, hogy nem értettelek. –
Zúgó zápornak Te ki utat osztasz,
hogy gyenge fünek jövését kihozza –
engem eképpen miért nem segítesz?
Vagy bűneimmel kötöztél magadhoz?
Rám nehezedtél, utaim elálltad!
Jóságomat is megtorlod, Uram!
Te, aki látást követelsz a vaktól,
s a lába-vesztett embertől, hogy járjon,
s imára fogja kezét a kezetlen,
Uram, ne kérd azt, ami lehetetlen!
Aki most tanul, tanúnak ne hívd!
A hit, ha vak, akkor csak bajt okoz!
Rosszul mérted fel, Uram, az én erőmet!
Málhádat tovább nem tudom cipelni.

Nincsenek immár csak halottaim! –
Lenni nem kezdett s véghetetlen Úr, ki
markoddal megmérsz minden vizeket
s araszoddal az egeket beéred,
ki haragodnak egy leheletével
világot fújsz el, csillagot kioltasz,
s föld megindul, hegyek hanyatlanak
egy intésedre, Uram – égig érő
s hatalmaskodó népeket elejtesz,
míg virágoznak választottaid –
vigyázz reánk, hogy álljunk meg a hitben;
segíteni ne vesztelj nekünk,
s hogy el ne esnénk, óvjad lábainkat!

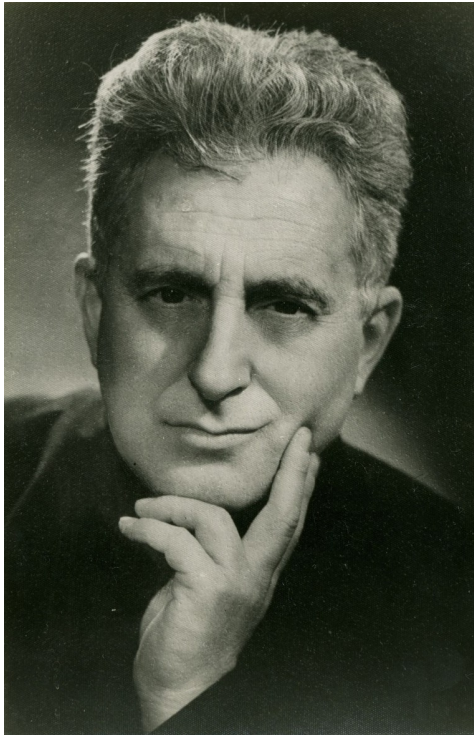
Tanítsd meg, akik ellenünk uszulnak
és földeinket elcsipegetik
és sóvárognak falvaink iránt
és kiirtanák szülőtte-szavunkat,
hogy dicsérni Tégedet ne tudjunk,
és minden módon ártani akarnak,
tanítsd meg őket, Uram, haragodra!
S intsd meg, akik a szent munkát segítik
s hitre hajtott népedet pásztorolják –
örök hálát hogy tőled várjanak – mert
igen gögösek immár, mintha ők
adták volna e földet is aláánk!
Juttasd eszükbe, ki vagy Te, Uram,
s kicsodák ők! És tedd, hogy ne legyünk
gyalázatja a szomszéd nemzeteknek,
ne legyünk csúfja és játékai,
s messzire való maradékaink
rút járom alá ne vettessenek! Ámen.

VARGA GABRIELLA

SÍK SÁNDOR-EMLEKFÉLÉV

A NEVES PAKÖLTŐ 130 ÉVE SZÜLETETT

„Akarom: keljen új életre benned / Alvó dala az építő
igennek. / És mosolyogd rám, édes jó barát, / Az erős Isten
élő mosolyát” – írja *Isten lánc*a című versében Sík Sándor,
s e sorokat, miként más költeményeinek szavait is, ebben
az évben a szokásosnál többször idézzük. A Budapesten
született és élt piarista tanár, tartományfőnök, költő,
műfordító, irodalomtörténész, egyházi író, cserkészvezető,
a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a XX.
század jelentős, Kossuth-díjjal is kitüntetett magyar
lírikusa 130 éve született – ebből az alkalomból em-
lékezünk rá a Kárpát-medencében és a nyugati di-
aszporában.

Sík Sándor 1889. január 20-án született Budapesten zsidó
származású, de már katolizált szülők gyermekeként.
Édesapja, Sík Sándor ügyvéd korai halála után özvegyé
vált édesanyja, Winternitz Flóra asszony egyedül nevelte őt
kiskorú gyermekét. Gödöllőn laktak, Sándor ott végezte az
elemi iskolát és onnan járt be a budapesti Piarista Gimnázium-
ba. Öt évfolyam elvégzése után, 14 éves korában, 1903-
ban jelentkezett a piarista rendbe.

Már a Vácott töltött novíciusév alatt elkötelezte magát a
szolgálatra. A gimnázium hetedik és nyolcadik osztályát
rendi studensként Kecskeméten végezte, ott tette le érettségi
vizsgáit. Egyetemi tanulmányait a Budapesti Egyetem
bölcseztudományi karán folytatta, ahol 1910-ben magyar–latin sza-
kos tanári oklevelet és e mellett doktori diplomát is szer-
zett.

Fiatalkorától fogva foglalkozott az irodalom szinte minden
ágával. Már a gimnáziumban feltűnt költői tehetségével. Első
verseskötete, a *Szembe a Nappal* 1910-ben jelent meg, majd
ezt élete során 14 további verseskötet, hét színmű, egy szép-
próza, valamint számos irodalomtudományi, lelkiségi és pe-
dagógiai munka követte.

Piarista tanárként az 1910/1911-es tanévben Vácott, a követ-
kező tanévtől pedig a rend budapesti gimnáziumában
tanított. Tanári, költői és irodalomtudósi tevékenysége mel-
lett 1912/1913-tól egyik alapítója és irányadója volt a ma-
gyar cserkészmozgalomnak és első parancsnoka a budapesti
piarista gimnázium cserkészcsapatának. A cserkészinduló
szövege is – „*Fiúk, fel a fejfel, a harsona zeng, / Álljunk csa-
tasorba vidáman...*” – az ő nevéhez fűződik.

Az első világháború kitörése után, 1915-ben Sík Sándor két
hónapig táborig lelkészként szolgált a délvidéki Péterváradon,
majd útja ismét visszavezette a katedrához: 1929-ig Buda-
pesten, majd a Szegedi Egyetem II. sz. Magyar Irodalomtör-
téneti Tanszékén tanított. 1943. május 2-án római
katolikussá keresztelte Radnóti Miklóst a budapesti Szent
István-bazilikában.

Kutatóként főleg a barokk korszak irodalma, az újabb iroda-
lom, esztétika és verstan érdekelte. Irodalomtudományi, tör-
téneti munkáinak fókuszában többek között Gárdonyi Géza,
Ady Endre, Pázmány Péter és Zrínyi Miklós állt. Írt esz-
tétikai értekezéseket, kritikákat, szerkesztett imakönyveket,
tankönyveket és újságokat, működött lelkigyakorlatvezető-
és -előadóként. A cserkészlet mellett számos más közéleti és
irodalmi társaság életében és irányításában is részt vett.
Rendszeresen publikált az *Élet* és a *Vigília* katolikus
folyóiratokban, utóbbinak 1946 után főszerkesztője is volt.
1919-ben a Szent István Akadémia, 1923-ban a Kisfaludy
Társaság tagja lett. 1936-ban a Magyar Rádióban hatrészes
előadásorozatot tartott a magyar szentekről. Főmunkatársa
volt az 1931–1939 között kiadott *Fiatal Magyarország* című
lapnak, amellyel az ifjúság számára akart erkölcsi és hitbéli
útmutatást adni. A cserkészletet egyben lehetőségnek tartotta
arra, hogy a fiatalokat megóvja a két világháború között ter-
jedő szélsőséges eszméktől.

1945-ben megválasztották az Országos Köznevelési Tanács
ügyvezető alelnökének, 1946-ban levelező tagja lett
a Magyar Tudományos Akadémiának, ugyanattól az évtől
betöltötte a piarista rend tartományfőnöki tanácsosi tisztét,
1947-ben pedig megválasztották a rend tarto-
mányfőnökének. 1948-ban átvette a Kossuth-díjat.

A háború után nagy reményekkel tekintett a demokratikus
átalakulásra, de hamar rá kellett jönnie, hogy ennek éppen az
ellenkezője fog bekövetkezni. Elutasította a kiépülő dikta-
túra egyházellenes oktatáspolitikáját. Ortutay Gyula vallás-
és közoktatási miniszterhez címzett levelében így fogalmazta
meg kritikáját a fakultatív hitoktatással kapcsolatban: „*Nem
tehetem magamévá ezt a programot mint hívő ember és
katolikus pap sem: nem nyugodhatom bele abba, hogy a jövő*

nemzedék széles rétegei ki legyenek téve annak a lehetőségnek, hogy politikai befolyásolásra Isten ismerete nélkül nőjenek fel.” 1949-ben – sokakkal együtt – kizárták az MTA-ból. Ezzel egyidőben felkérték, hogy csatlakozzon az Állami Egyháziügyi Hivatalhoz és az Opus Pacis papi békemozgalomhoz, de ő mindkettőt elutasította.

Magyarságáról így vallott: *„Magyarnak lenni Szent István tanítása szerint erkölcsi fogalom. [...] még senkit sem tesz magyarrá az, hogy magyarul beszél. Ez még nagyon kevés. Senkit sem tesz magyarrá még az sem, hogy a vére magyar, sőt még az sem, hogy magyarnak vallja magát: a magyarságot erkölcsi küzdelemmel, Isten-sürgette cselekvésével úgy kell kiküzdenie...*

Magyarnak lenni: erkölcsi lendület. Magyarnak lenni: hit. Hit a magyarság hivatásában. Hit abban, hogy Isten akar velünk valamit, és hogy a magyarság képes megvalósítani ezt az isteni gondolatot.”

A kereszténységről így írt: *„Kereszténynek lenni nagy dolog, szent dolog, nélkülözhetetlen dolog: el kell zárándokolni Szent Istvánhoz, hogy megtanuljunk tőle. De még ez sem elég. El kell menni a lélek hőisének, Imrének sírjához is, meg kell tanulnunk tőle, hogy nem lehet igazán keresztény az, aki nem vállalja valamilyen formában a hősiességet is. Harcosok nem mind lehetünk, vértanúknak aligha kell lennünk, holtig való fogadalmas szüzességre csak kevesen vannak kiválasztva, de a keresztény lélek hősiességére mindnyájan hívva vagyunk: hogy egyre jobbra, többre törjünk, hogy úrrá legyünk önmagunkon, hogy önérdék, kényelem, sőt – ha kell – egy ellenséges világ ellenére is vállaljuk becsületes, tevékeny szolgálatát annak, amit jónak, nagynak, szentnek, keresztény és magyar eszmének, értéknek megismertünk.*”

Élete utolsó éveiben, pihenés céljából, sokat tartózkodott Mátraszentimrén és Klotildligeten. Lelkét 74 éves korában, 1963. szeptember 28-án adta vissza Teremtőjének a Mikszáth Kálmán téri piarista rendházban. Temetése október 4-én volt a Farkasréti temetőben, ott a sírját 1980-ban felszámolták és hamvait a Kerepesi temető újabb piarista sírboltjába helyezték.

A budapesti Szent Maximilian Kft. és a miskolci Új Misszió Alapítvány, a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával, 2019 második felében itthon és a Kárpát-medencében előadásokkal, interaktív foglalkozásokkal, kerekasztalbeszélgetésekkel, publikációkkal irányítja a figyelmet a neves költőre, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálatára pedig az *1 plusz 1 misszió* program keretében Sík Sándor emléknapiakat szervez a nyugati diaszpóra különböző helyszínein. Július 3-án Gyergyószentmiklóson az örmény templomban Fehérváry Lilla énekesnő, zeneszerző és zenepedagógus, a Szigeti Veszedelem és a Madárdal Zenekar tagjának közreműködésével tartott, *Isten*

tenyerén című, majd július 5-én ugyanennek a székelőföldi városnak a Munkás Szent József-templomában rendezett, *Dalolj, ne félj* című esten is megemlékeztek a pódiumbeszélgetések résztvevői – Ft. Vencser László, Ft. Gál Hunor, Ft. Korom Imre és Fórika Sebestyén művelődésigazgató – a neves papköltőről, továbbá július 8-án Zorkóczy Zenóbia kovásznai színművésznő is Sík Sándor emlékének ajánlotta Marosvásárhelyen a Szent Kozma és Damján-templomban bemutatott *Hiszek* című istenes verses műsorát.

Szeretnénk a neves papköltőtől hitet tanulni, olyan hitet,

A gyergyószentmiklósi Munkás Szent József-templomban Dr. Vencser László atya, Fehérváry Lilla, Varga Gabriella, Fórika Sebestyén köszöntötte Korom Imre atyát 40. születésnapján

amelyik *„...súlyos és kemény. / Nem tünde tan, nem pille vélemény. / Nincs benne így-úgy, bárcsak és talán: / Igen és nem, kereken, magyarán*”. Szeretnénk tőle tenni akarást, szolgálatra készséget tanulni, úgy, ahogyan erre ő mutatott példát: *„Szolgálatára embernek, világnak, / Nagy Istenemnek, kicsike hazámnak.*” És szeretnénk ebben a Sík Sándor-émlék (fél)évben alaposan végiggondolni mindenekelőtt azt, hogy hogyan tudunk *„Embernek lenni! / Csak embernek lenni, semmi egyébnek, / De annak egésznek, épnek, / Föld-szülte földnek / És Isten-lehelte szépnak.*” Végül pedig mondani és folyton ismételni akarjuk a költővel az ő *Tu Deum*-ját: *„Téged Isten dicsérlek / és hálát adok mindenért.”*

MMMA
MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

Zorkóczy Zenóbia Marosvásárhelyen

Baricz Lajos marosszentgyörgyi papköltő

BARICZ LAJOS

HITVALLÁS

– Sík Sándorra emlékezve –

Csak halkán mondom el, szerényen: hiszek,
hisz' úgyse hallhatja mindenki szavam,
de érzem, szívemben nagy kincset viszek,
így megyek előre vígan, boldogan.

Minden egyes tettem Istenből fakad,
mert amit hiszek, életre is váltom,
Ő sugallja mindig, tennem mit szabad,
s adja kegyelmét a jó úton járnom.

Tanúságtevés lesz így az életem,
bármit hoz az élet, bátran élhetem,
mert a szavaimnál többet mond a tett,

Atyánk is Krisztusban hasonlóan tett.
Nem elv a hitem, annál szentebb, élet.
Krisztus él bennem – őriz, vezet, éltet.

2019. július 8.

SÍK SÁNDOR-EMLEKNAP

A BAJORORSZÁGI KASTLBAN

*Az 1 plusz 1 misszió verses programokkal is megaján-
dézott kétszáznegyven magyar cserkészt*

Sík Sándor születésének 130. évfordulója alkalmából a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat az 1 plusz 1 misszió program keretében Sík Sándor-emlékprogramokat szervez a nyugati diaszpóra különböző helyszínein, magyar katolikus lelkesítéssel, cserkészcsapatokkal együttműködve. Az alkalmanként szentmisét és kulturális műsort magában foglaló rendezvénysorozat első eseményét július 28-án a bajorországi Kastlban, a Külföldi Magyar Cserkészszövetség I. kerületének európai vezetőképző táborában tartották.

Auszbriából, Magyarországról, Németországból, Svájcban, Belgiumból, Hollandiából, Angliából, az Egyesült Államokból, de még Kínából is érkeztek cserkészek – összesen mintegy kétszázharminc – július végén a Kastlbeli Amberg-i tízhektáros Hárshegy Cserkészparkba. A három altáborra és négy táborra osztott cserkészsokaság tagjai – kerületi vezetők, körzeti parancsnokok és csapatparancsnokok, altábor- és táborparancsnokok, kiscserkészek, cserkészek, cserkészszülők, jelöltek, képzők, tábori vezetők – tíz napon át dolgoztak azon, hogy kiképezzék az új fiú-, lány- és kiscserkész-örsvetetőket, valamint a kiscserkész-segédtszektet, és ehhez a munkához a feltételeket megteremtsék. A tábor lelkievetői teendőit a háromszéki Gelencéről érkező Farkas Zsombor atya látta el. Ő mindennap a kora reggeli zászlófelvonástól a késő esti zászlólevonásig a helyszínen tartózkodott, gyóntatott, reggeli és esti áhítatokat vezetett, járta az altáborokat és mindenben segített, amiben tudott. Szolgálatának csúcspontja a július 28-án, vasárnap, a Sík Sándor-emléknapon bemutatott szentmise volt, amelynek az erdei helyszín egészen sajátos hangulatot kölcsönzött. A vékony fatörzsekből ácsolt kereszt és az erdei-mezei virágokból font csokrok látványa, amellyel a keresztet és a rögtönzött oltárasztalt díszítették, mindenkit megindított. Akárcsak Zsombor atya szavai is, aki az imádságos lelkület fontosságára hívta fel a cserkészek figyelmét. Isten, haza, család – hangsúlyozta életünk alapköveinek helyes sorrendjét, és Nyirő József szavait is útravalóul adta a cserkészeknek: ne éveket adj az életnek, hanem életet adj az éveknél.

Szentmise után a szintén Háromszékről érkezett székegy színésznő, Zorkóczy Zenóbia istenes verses összeállítással tisztelt meg a 130 éve született Sík Sándor emléke előtt. Ebben az elszavaltak mellett Reinitz Béla által megzenésített, énekelt Ady Endre-versek is felcsendültek – a *Szelíd esti imádság* és az *Uram adj csendes éjt* címűek –, nemcsak a költő halálának századik évfordulójára emlékeztető idej

Ady Endre-emlékévkapcsán, hanem abból az apropóból is, hogy Sík Sándor irodalomtudományi munkáinak fókuszában Gárdonyi Géza mellett Ady Endre állt. A rövid irodalmi műsor végén Sík Sándor három, a *Te Deum*, a *Ments meg Uram* és a *Hiszek* című, a közönség bevonásával elmondott verseit visszhangozta az erdő, végül pedig a „*Fiúk, fel a fejfel, a harsona zeng, / Álljunk csatasorba vidáman*” kezdetű, a neves papköltő által jegyzett cserkészinduló is felzengett.

S hogy ezen napon a Hárshegy Cserkészparkban valóban a verseké volt a főszerep, délután is megtapasztalhatták a táborozó cserkészek. A legfiatalabb, 7–10 éves, a tanyának nevezett táborban szorgoskodó kiscserkészek csak úgy záporozták a jó tanácsokat *Rosszcsont Zénónak*, mit tegyen, hogy megjavuljon, szüleivel, testvérével, tanító nénijével elégedett legyen – vagyis hogy jogyerekké váljon. Zorkóczy Zenóbia kortárs gyermekversekre és -prózákra épített, közel egyórás interaktív színműve az irodalom eszközével, játékos formában vezeti rá a nézőt arra, hogy a dackorszakban sem a világgá szaladás és a „Restországba” való vágyakozás jelentheti az elégedetlenségből kivezető utat. A vidám hangulatú előadásban a kiscserkészek igen aktív közreműködéssel voltak jelen.

Délután a *mintá* altábor mintegy nyolcvan, 10–16 éves cserkésze egy másik Zénóval találkozhatott: az *elképesztő Madárijsztóval*, akit korosodottá, lerongyolódottá válása miatt a gazdája tüzre akar vetni, ám ő úgy érzi, hasznossá tudná tenni magát. Összeszövetkezik az erdő fáival, a rét virágaival, az ég madaraival, a veteményeskert zöldségeivel, de mindenekelőtt a közönség soraiban ülő gyermekekkel, akiknek a segítségével új életcélt talál önmagának: vándorlásra indul a tücsökkel, hogy énekükkel szerezzenek boldogságot az embereknek. A szórakoztató, de szimbólumokban, rejtett üzenetekben is bővelkedő előadást végigkíséri a madárijsztót tartó fakeszt, amely mindig mutatja a helyes irányt. Többször is hallhatjuk az előadás végén, hogy: „A kereszt mutatja az utat.”

A kastli táborban Zénó – azaz Zorkóczy Zenóbia – újabb közönség elé lépése, vagyis a második, kortárs gyermekversekre épített interaktív színműve is nagy sikert aratott a táborozó cserkészek körében.

Zorkóczy Zenóbia - *Rosszcsont c. előadása*

A napot a későest csendjében verses beszélgetés zárta, amelyben Sík Sándor költészetének ismertségéről, általában a versek és azon belül az istenes versek jelenlétéről az életünkben, valamint a töretlen, sőt egyre növekvő népszerűségnek örvendő cserkészmozgalom sajátosságairól cserélték ki gondolataikat az *1 plusz 1 misszió* küldöttei és a törzs tagjai. Megállapították, hogy a nyelvezet, a stílus sokat változott az irodalomban is, éppen ezért ha a felnövekvő nemzedékkel először a kortárs, fiatalos hangvételő, például László Noémi, Varró Dániel, Lackfi János versein keresztül kedveltetjük meg a költészetet, talán könnyebben eljutnak Sík Sándor, Ady Endre és más nagy klasszikusok lírájához a befogadásához, megértéséhez is – ehhez pedig a július 28-i kastli nap eseményeihez hasonló programok igen nagymértékben hozzájárulhatnak.

Schenk Angyalka innsbrucki cserkészparancsnok, a tábor szervezője elmondta: nagyon hálás az *1 plusz 1 misszió* azért, hogy lelkipozítási lehetőséget és kulturális programokat is nyújtott a mintegy kétszáznegyven fős, táborozó cserkészközösség számára, mégpedig minden korosztálynak személyre szabott módon.

A külföldi magyar katolikus közösségek, egyházközségek, missziók, egyházi és civil szervezetek, cserkészcsapatok, hétvégi magyar óvodák-iskolák és más csoportok hitéleti, valláserkölcsi nevelését támogató *1 plusz 1 misszió* program Cserhádi Ferenc c. centuriai püspök, a külföldi magyarok lelkipozítói ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök nevéhez fűződik, aki 2018-ban kezdte meg a projekt gyakorlati megszervezését és kivitelezését. A Magyar

Zénó, a madárijsztó a cserkészekkel

Állam és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia támogatásával megvalósuló program révén azóta a diaszpóra több olyan helyszínén, ahol nem szolgál állandó magyar lelkész, magyarországi lelkipozítók közreműködésével, azok alkalmankénti rövid külföldi szolgálatvállalásával lehetővé vált a szentmise magyar nyelven történő ünneplése, ezen túlmenően pedig a program a szakrális irodalom és művészet eszközével is tenni szeretne a külföldön élő magyar

gyermek, fiatalok valláserkölcsei nevelésének ügyéért. Ennek jegyében indult el 2019 júliusában a költő születésének 130. évfordulója alkalmából szervezett Sík Sándor-émlék(fél) év, amelynek programsorozata szeptember 14-én Bécsben a Pázmáneumban Sík Sándor-esttel és a XIII. Ars Sacra Fesztivál Pázmáneumbeli megnyitásával folytatódik. Október 6-án Londonban a Szent István Ház, október 12-13-án az Innsbruck-i Magyar Ház, november 3-án a Párizsi Magyar Katolikus Misszió, november 16-17-én a Genfi Magyar Katolikus Misszió fogad egy-egy – helyszínenként különböző – rendezvényt, az emlékévé pedig a november 23-24-i hétvégén a felvidéki Tardoskedden zárul majd.

Valamennyi esemény azt az üzenetet szeretné eljuttatni a diaszpórában élő magyar honfitársainkhoz, amit július 28-án Kastl-ban a fenyőfák tövétől is belekiáltott a világba:

„A kereszt mutatja az utat!”

Pillanatkép a bajorországi Kastlban tartott, a Külföldi Magyar Cserkészszövetség I. kerületének európai vezetőképző táborában

Kép és szöveg: Varga Gabriella

SÍK SÁNDOR

CSENGETTYŰSZÓ

Csilingiling, az alvó nóta éled,
Csilingiling, tavasz csengője szól.
Csilingiling, mozdul a lomha lélek.
A tél dered sok álma elfoszol.
Csilingiling, ezüst csnegő csilingel,
Száz Hófehérke: száz kis gyöngyvirág.
Ej, félre most dohos kétségeinkkel,
Pokolba minddel!
Csilingiling, te bús bolond világ,
Csilingiling, bolond világ!

Csilingiling, az öreg Duna mormog,
Szürkén ballagnak a durcás habok,
De piros fényben nevetnek az ormok,
A vén Gellért csendesen mosolyog.
Táncol a kürtők füstje fűrgé szélben,
Egy kis inas szaladva énekel.
Csilingiling, most egyszerre megértem:
Nincs üdv a télben:
Mosolyogni kell és dalolni kell,
Csilingiling, dalolni kell!

SÁNDOR SÍK

JINGLING OF BELL

Ting-ting-a-ling, the sleeping song 's reviving,
Ting-ting-a-ling, the bell of spring 's ringing.
Ting-ting-a-ling, a slothful soul is stirring.
The frosty dreams of winter 's dispersing.
Ting-ting-a-ling, a silver bell is ringing,
Hundreds of Li'l Snow-White: lilies of dale.
Away with stifling, stuffy misbelieving,
To hell with this thing!
Ting-ting-a-ling you woeful, foolihs dale,
Ting-ting-a-ling you foolish dale!

Ting-ting-a-ling, the old Danube is grudging,
The sullen billows in grey are walking,
But mountain crests in red twilight are laughing,
The old Gellért in silence is smiling.
And smoke of funnels danc's in lively wind there,
An errand-boy runs while he is singing.
Ting-ting-a-ling, I comprehend it somewhere:
No bliss 's in winter:
One has to smile, moreover has to sing,
Ting-ting-a-ling, one has to sing!

Translated by Otto Tomschey

HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS

Hatvan után nincs értelme szépíteni a dolgokat. Ilyenkor már majdnem tárgyilagosan sikerül értékelni a földi vendégeskedésünk során velünk történeteket. Eligazításul az életünk fordulópontjai szolgálnak.

Keserves gimnáziumi éveim után jó döntésem volt, hogy szakmát, hivatásos gépkocsivezetői jogosítványt szereztem. Amatőr színjátszó csoportoknál szerzett tapasztalataim alapján pedig talán nem teljesen légből kapott elképzelésem volt, hogy egyszer profi színész válhat belőlem. Komoly meghallgatást követően három évig a Székely Gábor vezette Szolnoki Szigligeti Színház segéd-színésze lehettem. Olyan rendezők darabjaiban szerepeltem, mint Paál István, Horváth Jenő, Kerényi Imre, Keleti István, Bor József, Ivánka Csaba, Csiszár Imre. Házaságkötésem és a két éves sorkatonai szolgálatom nem segített céljaim elérésében. Kétségbeesetten próbálkoztam a Nemzeti Színház színészképző stúdiójával – egy évig a legendás Bodnár Sándor tanítványa voltam –, majd a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Gyakorló Zeneiskolájában a tragikus sorsú, zseniális baritonistánál, Csúrja Tamásnál tanultam énekelni.

Közben külsőként riportokat készítettem a Magyar Rádióban, Színházról fiataloknak címmel nagy port felkavart színházi előadásokat elemeztem elismert rendezők segítségével a Magyar Ifjúság hasábjain, novellám jelent meg az Új Tükörben. Elvégeztem a Pázmány Péter

Hittudományi Akadémia világiak számára indított teológia szakát és a Bálint György Újságíró Iskolát. Ez utóbbi hozta a legnagyobb változást pályafutásomban. Megnyertem az iskola riportpályázatát, visszafizették a tandíjamat, és újságíró munkatárs lehettem a Hírlapkiadó Vállalatnál. Három hónap múlva Ifjúsági Nívódíjat vehettem át a megjelent cikkeimért.

A színházi munkát, a szépirodalmi kirándulásaimat bizonytalan ideig szüneteltetnem kellett, mert teljes válszéliséggel az újságírásnak szenteltem az életem olyan napilapoknál, mint a Mai Nap, a Pesti Hírlap, az Esti Hírlap vagy a Színes Mai Lap. Az induló Mai Napot többek között a romániai forradalom idején történekről tudósítottam. Szerdától szombatig állandó felcímmel jelentkező sorozatomban az Esti Hírlapnál politikusok munkájába és magánéletébe engedtem bepillantást. Csak néhány név a horgomra akadt nagy halakból: Szabad György, Csurka István, Torgyán József, Boross Péter, Szűrös Mátyás, Pető Iván, Kupa Mihály, Király Zoltán, Fodor Gábor, Orbán Viktor, Deutch Tamás.

Kipróbálhattam magam rovatvezetőként és lapszerkesztőként is. A Színes Bulvár Lap belpolitikai rovatvezetőként 2004 novemberében írt jegyzetemben számalmasnak ítélt meg azt az állítást, hogy a határainkon túl élő magyarok el fogják lehetetleníteni az anyaországiak életét. Apám Pozsonyban, anyám Érsekújváron született, lelkiismereti kérdésnek tartottam, hogy felvidéken élő rokonaink, barátaink, ismerőseink védelmére keljek. A jegyzet természetesen meg sem jelenhetett, és másnap már nem kellett bemennem dolgozni. Ettől kezdve már nem a P. Horváth Gábor, hanem a Horváth Gábor Miklós vagy H. Gábor Miklós nevet használok.

Voltam főszerkesztő-helyettes egy diákújságnál, főmunkatárs az Új Katedra oktatási és kulturális magazinnál. Címlapos nagyinterjúim láttak napvilágot a Cash Flow-nál, a Családi Lapnál és egy teljes évadon keresztül egy színházi újságnál a legnépszerűbb színművészeinkkel.

Három fiam felnőtté válásának köszönhetően, s anyám egyre erőteljesebb ösztönzésére, amelyet halálával pecsételt meg, újra verseket kezdtem írni. Beteg édesanyám három és fél évig tartó ápolása alaposan megpróbált engem is, de szerencsésen túl vagyok egy mélyvénás trombózisból eredő tüdőembólián.

Az irodalomismeret.hu, a Stádium, a Nyugat Plusz (és elődei, a Nyugat Ma, a Nyugat Most), a Napút, a Kalejdoszkóp és a Confessio közölt már a verseimből szép számmal. Bemutakozhattam a Petőfi Irodalmi Múzeumban a Szépírók Társasága rendezvényén. Budapest Főváros Önkormányzata támogatásával három évad óta házigazdája vagyok Csillag Péterrel, az idén 125 éve született Molnár-C. Pál alkotásainak örökösével a Ménési úti múzeum és az Újnyugat Irodalmi Kör közös irodalmi estjeinek.

HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS

TAVASZ

madarak hangját hallom folyamatosan
mintha soha nem akarnák abbahagyni
a szédült csivitelést ezek az apró
teremtmények kik csak azért bújtak elő
a tojásukból hogy torkuk szakadtából
dicsőíteni tudják Isten szent napját

újra tavasz van és ezek a madarak
nem foglalkoznak azzal ősz is lesz újra
hideg széllel és halott falevelekkel

mert ezt csak a depressziós költők érzik
ilyenkor mikor át kellene adniuk
magukat a rügyfakadás örömének

Gábor Miklós Horváth

SPRING

I am hearing continually the sound of birds
as if these little creatures never look forward
to stop singing this capricious repetition
who just hatched out of their eggs in order to
be able to glorify on the top of their
lungs the sanctified day of the almighty Spirit

once again it is springtime and these singing birds
are not concerned that autumn will return again
with frosty windstorm and fatally dead tree leaves

because only depressed poets feel such distress
in such time when they should rather surrender to
the enjoyment of miraculous blossoming

Translated by George Telch

HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS

NYÁR

minden ég kiég kiégtem én is régen
nem tudom melyik forró nyár égetett el
nem tudom melyik falevéllal hullottam
sárba s kerültem aztán az utcaseprő
lapátjára a levélből talán lehet
még állatok tápláléka növényeké

értékes elemnek érezheti magát
a természet körforgásában egy levél
de minek érezheti magát a költő
a szavak elértéktelenedésének
idején szóra sem érdemes söpörjék
a verseivel együtt a csatornába

Gábor Miklós Horváth

SUMMER

all burns burns out I burned out long ago
I do not know which red-hot summer scorched me up
I do not know either which leaf I fell down with
into the mud then on the scavenger's shovel
we know the leaves may become on the other hand
foodstuff for animals and nourishment of plants

one leaf can feel itself valuable element
in the eternal circulation of nature
but what kind of sensation can the poet have
at the time of the depreciation of words
it does not have any importance let sweep
him into the drain together with his poems

Translated by George Telch

HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS

ŐSZ

szeretném az őszt ha lenne de már nincsen
szeretném a csendesedő folyópartot
a lágyabb napsütést a harsány nyaralók
eltakarodását az erdők mélyéből
a természet készülődését a télre
a pihenni vágyó növények állatok

halk motozását álmos pillogásait
de az ősz már csak az emlékeinkben él
a szekrénybe akasztott ballonkabátról
tudjuk hogy létezett valamikor néhány
évvél ezelőtt egészen biztos hogy még
úgy gondoltuk nem a tél jön a nyár után

GÁBOR MIKLÓS HORVÁTH

AUTUMN

I would like autumn but it is not anymore
I would like to enjoy the calming riverbank
the gentler sunshine the departing of loud
vacationers from the depths of the forests
the nature's preparations for the winter time
quiet rummaging and hazy sleepy blinking

of the animals and plants appeal for relax
but the fall lives only in our memories
our raincoats which are hanging in the closet
remind us on its existence that years ago
then we knew that after summer is not followed
immediately by the frosty winter time

Translated by George Telch

HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS

TÉL

kemény telet várok hóval jéggel faggal
kibírhatatlan északi széllel ami
igazi erőpróba a magamfajta
lelkizős számítógép szelídítőnek
vagy én vagy a tél most valamelyikünknek
felül kell kerekednie a másikon

GÁBOR MIKLÓS HORVÁTH

WINTER

I am expecting a hard winter with snow ice frost
and unbearable north wind which suppose to be
the real review of strength for the likes of me
such a spiritual computer dependent
this is the time when either me or the winter
one or the other must overcome for ever

Translated by George Telch

KANADAI / AMERIKAI
MAGYARSÁG

1949 óta szolgálja a nyugatra szakadt magyar közösséget

Elismerten, a nyugati világ legnagyobb példányszámban megjelenő magyar hetilapja. Megjelenik minden szerdán délelőtt, és még aznap olvashatják, akik megvásárolják a torontói magyar üzletekben. Előfizetés \$90 egy évre vagy \$50 félévre, postázással. A legfrissebb magyarországi, nemzetközi és sport híreket foglalja össze lapunk minden politikai elhajlás nélkül, mint a múltban. A Magyarországon hirdető több ezer olvasóhoz szólhatnak! Olvassa, hirdessen és rendelje meg a mindenki által szeretett Kékújságot!

A legjobban informált magyar a Magyarorságot olvassa!

Published by: Canadian Hungarian Media non Profit Corp.
747 St. Clair Ave. W. #103.
Toronto, ON M6C 4A4 Canada
Telefon: 416-656-8361, Fax: 416-651-2442
Web: www.kekujsg.com
E-mail: info@kanadaimagysag.ca

Reméljük továbbra is szolgálhatjuk a magyarságot
a nyugati legnagyobb számú hetilapjával.

1 PLUSZ 1 MISSZIÓ: MINDENKI ELŐTT NYITVA

Cserháti Ferenc

A külföldi magyar katolikus közösségek, lelkeszségek, missziók, egyházi csoportok, kultúregyesületek, cserkészcsapatok, hétvégi magyar óvodák-iskolák és más szervezetek tagjainak vallás-erkölcsi neveléséről az élénk gördülő akadályok ellenére sem mondhatunk le – fejtette ki 2018. december 2-án kelt, *Lássunk neki vállvetve* című adventi főpásztori körlevelében Cserháti Ferenc c. centuriai püspök, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök, és sorai megfogalmazásakor már meg is kezdte az *1 Plusz 1 Misszió* elnevezésű projekt kidolgozását és megvalósítását. A diaszpórában élő, magyar ajkú katolikus hívek hitgyakorlásának közvetlen és gyakorlati támogatására általa létrehozott program azóta számos nyugat-európai helyszínen nyújtott és nyújt alkalmi vagy rendszeres, de mindenképpen hathatós segítséget ott élő honfitársaink anyanyelvi lelkigondozása terén.

„Tavaly november óta több alkalommal általunk közvetített lelkipásztor mutatott be magyar nyelvű szentmisét Manchesterben, Párizsban és Stockholmban, ezen kívül alkalomszerűen, illetve nagyobb ünnepek alkalmával Oslóban, Dublinban, Máltán és Innsbruckban is segítettünk lelkipáztorközvetítéssel az ottani katolikus közösségeknek” – tájékoztatt Gyöngy Ádám diaszpórareferens, az MKPK Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálatának munkatársa. Hozzátette: ahonnan megkeresés érkezik, ott az iroda mindig segít, a cél ugyanis az, hogy ne csak Európában, hanem szerte a világban, ahol magyar katolikusok élnek és hitüket gyakorolják vagy gyakorolni szeretnék, ott nekik segítő kezdet nyújtsanak. A program támogatója volt 2019 márciusában a milánói magyar szentmisék 70. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségnek, 2019 májusában a nyugat-európai papi konferencia megszervezését is támogatta, ez év nyarán pedig lelkivezetőt biztosított a Külföldi Magyar Cserkészszövetség július 23. és augusztus 3. között Kastl bei Ambergben zajló vezetőképző táborában. A program kere-

tén belül liturgikus kellékek iránti igények teljesítésére is van mód: Nürnbergbe például Hozsanna énekeskönyveket, Bázélbe papi és ministránsruhákat és más misekellékeket, Londonba Tabernákulumot juttatott az *1 Plusz 1 Misszió*.

Kétségkívül új megközelítésről és merőben új gyakorlatról van szó, amelyet a jelenlegi helyzethez való alkalmazkodás szült. Az egyre növekvő paphiány, több külföldi magyar közösség elnéptelenedése, tagságuk gyakori és gyors változása, a külföldi magyar templomok bezárása, nem kevésbé az a tény, hogy a Miniszterelnökség által felajánlott *lelkési ösztöndíjak* igénybevétele a Katolikus Egyházon belül kánonjogi nehézségekbe ütközik, nem kis kihívás elé állította a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott főpáztort, de Cserháti Ferenc püspök megtalálta az adott helyzetre szabott megoldást: ott, ahol helyben lakó lelkipásztor közvetítésére pillanatnyilag nincs mód, alkalmanként a helyszínre utazva, itthon szolgáló lelkészek mutatnak be magyar nyelvű szentmisét. Erre pedig nagy szükség van, hiszen a korábban kivándorlók mellett ma is sok fiatal magyar diák, munkakereső és család érkezik külföldre, akiknek a lelkipásztori gondozása sokhelyütt megoldatlan. Cserháti püspök a hivatkozott körlevelében így fogalmazott: „A külföldön élő magyar testvéreink vallás-erkölcsi neveléséről nem mondhatunk le, az akadályok ellenére is meg kell találnunk annak módját, hogy támogassuk őket édes anyanyelvünk, hitünk és kultúránk ápolásában.”

Ugyanebben az írásában a főpásztor idézte Ferenc pápa 2017-ben, a magyar püspöki kar *ad limina* látogatása során elhangzott buzdítószavait is, melyek szerint a napjainkban jellemző népek közötti keveredés közepette, az ebből eredő nehézségek ellenére is őrizni kell az anyanyelvet, a keresztény és kulturális hagyományokat, elsősorban a családban és a helyi közösségekben. „Emlékezzetek az értékekre, a történelemre és azokra a dolgokra, amelyeket otthon megtanultunk. Az emlékezet segít legyőzni minden elfajult nevelési rendszert. Legyen bátoriságotok továbbadni és ápolni őseitek hagyományát és keresztény örökségét” – hangoztatta a Szentatya, és buzdítása végén arra bátorította a magyar püspököket, hogy a papokkal együtt továbbra is folytassák a külföldi magyar közösségek és családok lelki gondozását, még akkor is, ha már papjaik sincsenek, szórványban élnek vagy sok tekintetben beilleszkedtek a helyi társadalomba. A híveknek „nagy szükségük van arra, hogy felkeressétek és Krisztus örömhírével, őseitek nyelvén erősítsétek őket, még akkor is, ha már sokszor idegen nyelven hallgatják a szentmiséket; nagy szükségük van az anyanyelvi bátorításra, látogassátok őket” – fogalmazott akkor Ferenc pápa.

Mindezek jegyében született meg az *1 Plusz 1 Misszió* program az MKPK Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat szervezésében, a külföldön élő katolikus magyarok lelkigondozásának támogatására, a Magyar Állam anyagi segítségével, az Elvándorlók és Útonlévők Pápai Tanácsa által 2004. május 3-án kiadott, *Krisztus szeretete a ván-*

dorlók iránt című instrukció mindmáig érvényes irányelveinek, jogi és lelkipásztori utasításainak, valamint a helyi püspökök joghatóságának messzemenő tiszteletben tartásával. Az utóbbi elvi kitétel arra a tényre utal, miszerint a külföldön élő magyar katolikusok lelkipásztori szolgálatának a megszervezése elsősorban a helyi püspök kötelessége, ugyanakkor a hatékony és megfelelő lelkipásztori gondozás megkönnyítése érdekében „*a vándorlók szülőföldjének egyházai (is) felelősek abban, hogy együttműködjenek a befogadó országok egyházaival*” és „*így segítséget nyújtsanak nekik a lelkipásztorkodásban*”.

Ezt a kétirányú, egymással szorosan összefüggő együttműködést fejezi ki a program elnevezése is: az „egy plusz egy” hangsúlyozni kívánja az „a qua” és az „ad quam” egyházak, illetve a hazai és külföldi magyarok testvéri összefogását a külföldön élő magyarok lelkigondozásának érdekében, a „misszió” kifejezés pedig magába foglalja a keresztyének közös krisztusi küldetését, és azt a missziót is, amelyet a Történelem Ura ruházott az elvándorlókra és az őket befogadó egyházakra és népekre. „*Ez a misszió testvéri közeledést jelent minden emberhez, Jézus Krisztust hirdet és azt a pünkösdi egységet szolgálja, amely »nem szünteti meg a különböző nyelveket és kultúrákat, hanem elismeri azok identitását, és a bennük működő egyetemes szeretet által nyitottá teszi azokat mások felé«*” – áll Cserháti püspök körlevelében. A főpásztor hangsúlyozza: „*Hazafias és keresztyen küldetésről van itt szó, amelyre a magyar alkotmány is bátorít, miközben elismeri a keresztyenség nemzetmegtartó szerepét, becsüli országunk vallási hagyományait, és kifejezi, hogy az anyaország felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket.*” Ezen alkotmányos célok megvalósítása érdekében Magyarország Kormánya anyagilag is támogatja a Magyar Katolikus Egyháznak a Kárpát-medencében és a diaszpórában élő magyarság identitására, kultúrájának megőrzésére és fejlesztésére irányuló hitéleti, közösségszervezési, szemléletformáló, illetve tradíciómegtartó és -ápoló tevékenységét – olvashatjuk a levélben.

Az MKPK Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat 2018 nyarán a budapesti Központi Szeminárium épületében bérelt, korszerűen felszerelt irodában kezdte meg az *1 Plusz 1 Misszió* projekt kidolgozását és a felkészülést a gyakorlati megszervezésre, kivitelezésre. Gyöngy Ádám diaszpórareferens segítségével az iroda hozzálátott a lehetőségek feltérképezéséhez, a javaslatok összegyűjtéséhez – ez a munka azóta is folyamatos –, és néhány konkrét projektet is összeállított a külföldi magyarok vallás-erkölcsi nevelésének elősegítése, erősítése, támogatása érdekében. Megfogalmazódott az alkalmanként tartott szentmisék, lelkikapok, előadások, bibliakörök, ifjúsági és ministráns-találkozók, vallási körök szervezésének és más hasonló kezdeményezések megvalósításának a lehetősége, főleg – de nem csak – azokon a helyeken, ahová a magyar lelkipásztorok nehezen vagy egyáltalán nem juthatnak el. Min-

dezeknek megfelelően a program Európában és a tengerentúli kontinenseken, a külföldi magyarok igényeinek figyelembevételével és elkötelezett hozzáállásuk segítségével támogatni kívánja egy-egy ünnepi magyar szentmise megszervezését, főleg a kiemelkedő egyházi és nemzeti ünnepek alkalmával, olyan hazai, vállalkozó szellemű lelkipásztorok közreműködésével, akik egy-egy konkrét esetben és időnként, például iskolai szünidőben, vagy nyári pihenésüket feláldozva, szívesen vállalnak rövid lelkipásztori szolgálatot külföldi magyar testvéreik körében; igénybe véve a helyi magyarok ügy iránti buzgólkodását, a program támogatni kívánja magyar lelkikapok, lelkigyakorlatok megszervezését, megfelelő lelkiezetők – papok, szerzetesek, szerzetesnők, világiak – közvetítésével; támogatni szándékozik hitéleti, vallás-erkölcsi előadásokat, elsősorban a már létező külföldi magyar egyházi és civil csoportokban, körökben; támogatni kívánja bibliakörök, egyházi csoportok, énekkarok és más katolikus körök alapítását és működtetését; a külföldön élő magyar gyermekek és fiatalok vallás-erkölcsi nevelése érdekében pedig segítséget szeretne nyújtani ministráns- és más ifjúsági találkozók, cserkészklubokban, cserkészfoglalkozásokon és hétfégi magyar iskolák keretében is.

Olyan, az anyaországban élő elkötelezett világi híveket, akik szaktudásukkal, felkészültségükkel, pedagógiai érzéssel és egyéb adottságaikkal szívesen részt vesznek a Szent István-i örökség ápolásában, hitünk és magyar kultúránk továbbadásában külföldön, ugyancsak szeretnék bevonnani az *1 Plusz 1 Misszió* hazafias és hitéleti szolgálatába.

A program ez idő tájt Sík Sándor-emlékeseményekre is gyakran invitálja az érdeklődőket. A neves papköltő és cserkész születésének 130. évfordulója alkalmából év végéig hat ország hét helyszínén fonódik egybe az imádság és a vers, a szentmise és a szakrális művészet, hogy minél többünket emlékeztessen: „*Jó az Isten és szeret*” és „*Áldott, aki előre néz*” (Sík Sándor).

– A Sík Sándor-program azért fontos, mert a kultúra és vallási erkölcs közvetítésén túl jelzi, hogy az MKPK, ahogy a cserkészek egyik törvénye is fogalmaz, ahol tud, segít – magyarázta beszélgetésünkön Gyöngy Ádám. Hozzátette: Sík Sándor olyan személy, akire nemcsak érdemes, de fel is kell hívni a figyelmet; a maga korában neki is ellenszélben kellett „vitorláznia”, és ez ma számunkra is példaként szolgálhat, erőt meríthetünk belőle.

Az *1 Plusz 1 Misszió* a novemberi budapesti konferencián számol majd be egyéves működése alatt elért eredményeiről. Addig is – és természetesen azt követően is – az ajtaja a diaszpóra magyar katolikus közösségeinek mindegyike előtt nyitva áll,

Gyöngy Ádám diaszpórareferens és Nemes Gábor irodavezető a diaszpورا@katolikus.hu email-címen továbbra is várja a megkereséseket, érdeklődéseket.

Amihez hozzáláttunk, azt folytassuk vállaltva!

Varga Gabriella

PÁNEURÓPAI PIKNIK 30 // PAN-EUROPEAN PICNIC 30

szabad találkozása.

2. Szent István király ünnepének evangéliuma a Katolikus Egyházban Jézusnak a sziklára épített házról

„A magunkfajta szabadságharcosok a kettészakítottság idején is tudtuk, hogy Európa csak egy van // Freedom fighters of our kind knew even at the time of division that there is only one Europe.”

Forrás: Orbán Viktor miniszterelnök facebook oldala

RÉSZLETEK A SOPRONI EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN TARTOTT ÖKUMENIKUS ISTENTISZTELETRŐL

Az ünnepi eseményen jelen volt Orbán Viktor magyar miniszterelnök és Angela Merkel német kancellár.

Erdő Péter bíboros, prímás szentbeszédét az alábbiakban teljes terjedelmében közreadjuk.

Krisztusban kedves Testvérek!

1. Magyarországon az Egyház ősidők óta augusztus 20-án tartja államalapító Szent István királyunk ünnepét. Az ő nevéhez fűződik a magyar nép többségének keresztény hitre térése, de az állam és az Egyház megszervezésének műve is. Persze a magyar nép és a nagyfejedelem alatt egyesülő törzsek szövetsége létezett már jóval korábban is. Beszámolnak erről a bizánci források, de olvashatunk a kiejvi évkönyvekben is arról, hogy a IX. század végén heteken át vonultak a várostól délre előbb a „fehér”, azután a „fekete magyarok” nyugat felé [Vö. pl. GYÖFFY Gy. (szerk.), *A magyarok elődeiről és a honfoglalásról*, Budapest 1975, 126.]. A mai napon emlékezünk meg egy sokkal újabb eseményről is. Harminc évvel ezelőtt kezdődött meg a vasfüggöny lebontása. Nem sokkal később leomlott a berlini fal, és ezzel a katonai és politikai szembenállás helyébe léphetett az ideológiai alapon elválasztott európai népek

szóló példabeszéde. Krisztus tanításának elfogadása és követése, vagyis tettekre váltása az a szikla, amelyre biztosan építhetjük egyén és közösség életét. Hisszük, hogy Krisztus tanításában, működésében, életében, halálában és feltámadásában Isten a legteljesebben és végérvényesen kimondta mindazt, amit az emberiséggel közölni szándékozott. Ahogyan Szent Pál írja: „más alapot senki sem vethet a meglévő kivül, aki Jézus Krisztus” (1Kor 3,11).

3. Szent István király erre az alapra építette országát. Már édesapja, Géza fejedelem is megkeresztelkedett, de István őszintén és személyesen hívő keresztény volt. Fiához intézett Intelmeiben az első fejezetet a hit fontosságának és megőrzésének szenteli. Tudja és hiszi, hogy egy népnek, egy független emberi közösségnek akkor lehet rendezni az életét, ha a törvényhozó megjelöli ennek a közösségnek a helyét a világmindenségben, ha sorsát nem csupán az emberi erőre és okosságra bízta, hanem a gondviselő Isten kezébe helyezi. A kereszténység ugyanis nemet mondott arra az elvre, hogy csakis az emberi hatalom dönti el, mi a helyes és mi a helytelen. Ebben az összefüggésben válik világossá, hogy értelme és értéke van a világnak, az emberiségnek, a saját nemzetünknek, de a többi népeknek is. István király róluk is megbecsüléssel szól. Elismeri a többi népek értékeit, és szem előtt tartja a bibliai arany szabályt is: „Amit magadnak nem szeretnél, azt másnak se tedd” (Tób 4,15) [A keresztény hagyományban ugyanez pl.

Didache 1,2; *Didascalía* I,1,7.].

4. Első szent királyunk az ország és az Egyház megszervezésével bevezette népünket a keresztény Nyugat nagy családjába. Ám éppen ezáltal megmentette létét és identitását, nyelvét, kultúráját, közösségi összetartozását és történelmi tapasztalatainak gazdagságát a jövő számára. Sok nomád vagy félnomád nép érkezett a népvándorlás korában a keleti sztyeppékről a Kárpát-medencébe. De a nagy többségük néhány nemzedék alatt beolvadt vagy el is tűnt a történelem színpadáról. Életformájukat nem tudták fenntartani. A magyarság viszont erős és független keresztény királyságot tudott építeni a középkor folyamán.

Hogyan volt ez lehetséges? – Úgy, hogy sikerült megtalálni azt a közös alapot, ami összekötötte ezt a népet szomszédai-val és Európa többi népével. Püspökök és szerzetesek érkeztek, közös volt az istentisztelet, közösek az eszmények. Házasságok jöttek létre a fejedelmi családok között. Hasonló intézmények alakultak. Ez a közös alap pedig nem pusztán valamilyen filozófia vagy politikai egyetértés volt, hanem a keresztény hit. Krisztus tanítása, aki kimondta a teljes igazságot az emberről és a világról. Ennek fényében és ilyen alapon vagyunk meggyőződve a legfőbb emberi értékekről, az emberi személy méltóságáról, hivatásunkról, amely az Istennel való személyes kapcsolatra és az örök boldogságra szól. Ez a hit világítja meg, hogy miért kell testvért látnunk egymásban. Ez a hit tanít meg értékelni a másik emberre való odafigyelés és a szeretet fontosságát és közösséget alkotó erejét. Ezeket a nagyszerű tulajdonságokat pedig leginkább a családban tudjuk elsajátítani. Ott tanuljuk meg a szeretetre épülő emberi közösség értékét, ott kapjuk meg anyanyelvünk, kultúránk, sőt hitünk alapjait. Ennek a hűségére és szeretetre épülő közösségnek a mintájára jöhetnek létre a nagyobb közösségek is.

5. A Biblia tanításából tudjuk, hogy Istennek gondja van a népekre is. Ezért becsüljük nagyra a nemzeteket és a kultúrákat. Ezek sokfélesége hozzá tartozik a teremtett világ csodálatos gazdagságához [Vö. pl. XI. PIUS, Enc. *Mit brennender Sorge*, 1937. III. 14, in AAS 29 (1937) 145-167, főként 149.; Újabbán FRANCISCUS, Documenta sulla fratellanza umana per la pace mondiale e la convivenza comune, 2019. II. 4.]. Ezért keresztényként értéknek tekinthetjük saját nemzetünket, de ugyanezért kell tisztelnünk és értékelnünk a többi népeket is. Keresztény hitünk alapján azonban valljuk, hogy sem egy nemzet, sem egy ideológia sem egy emberi szerveződés nem tekintheti magát a legfőbb értéknek, nem foglalhatja el azt a helyet, amely egyedül Istent illeti [Vö. XI. PIUS, Enc. *Mit brennender Sorge*, 1937. III. 14, in AAS 29 (1937) 145-167, főként 149.].

Amikor harminc évvel ezelőtt a nagy változások elkezdődtek, keresztényként örültünk a nagyobb szabadságnak, a vallás szabadabb gyakorlásának, de annak is, hogy talán a népek most már egymást jobban megismerve, a személyes és emberi találkozások sokaságában gazdagodva, kölcsönös tisztelőben jobban tudják majd megélni, felmutatni, tovább fejleszteni és másokkal is megosztani saját közös-

ségük és kultúrájuk értékeit. Profétainak éreztük Szent II. János Pál pápa erőfeszítéseit azért, hogy Európában a közös identitáshoz tartozó keresztény örökség is elismerésre találjon. Tudtuk, hogy ezt nem csupán a vallás érdekében tartja fontosnak, hanem Európa érdekében is. Ebben találkozott össze Szent István királyunk szellemi örökségével. Ehhez kérjük a mai ünnepeken első szent királyunk és felesége, bajorországi Boldog Gizella közbenjárását. Ámen.

*

Balog Zoltán, a Budapesti Németajkú Református Egyházközség lelkésze köszöntőjében azt emelte ki, hogy Isten nem határtalan, hanem felelősséggel teli szabadsággal ajándékozott meg minket, és hálaival emlékezünk azokra, akik harminc évvel ezelőtt és azt követően tettek valamit az európai emberek és nemzetek szabadságáért.

Hálaadó imájában megemlékezett arról is, hogy Isten a keresztény szabadságban képessé tette az embert a jóra, a szépre és az igazra, az együttműködésre és a szolidaritásra. „Nemcsak egyenként, hanem közösségben is szabadok vagyunk” – fogalmazott. Balog Zoltán kitért arra, hogy ma béke és még soha át nem élt jólét van Európában, de nem feledhetjük el az elmúlt harminc év körülöttünk dúló véres konfliktusait sem. Arra kérte Istent, hogy erősítse az európai közösséget, hogy a földrész, amely keresztény gyökerekből nőtt ki, megbízható partnere legyen más népeknek és országoknak.

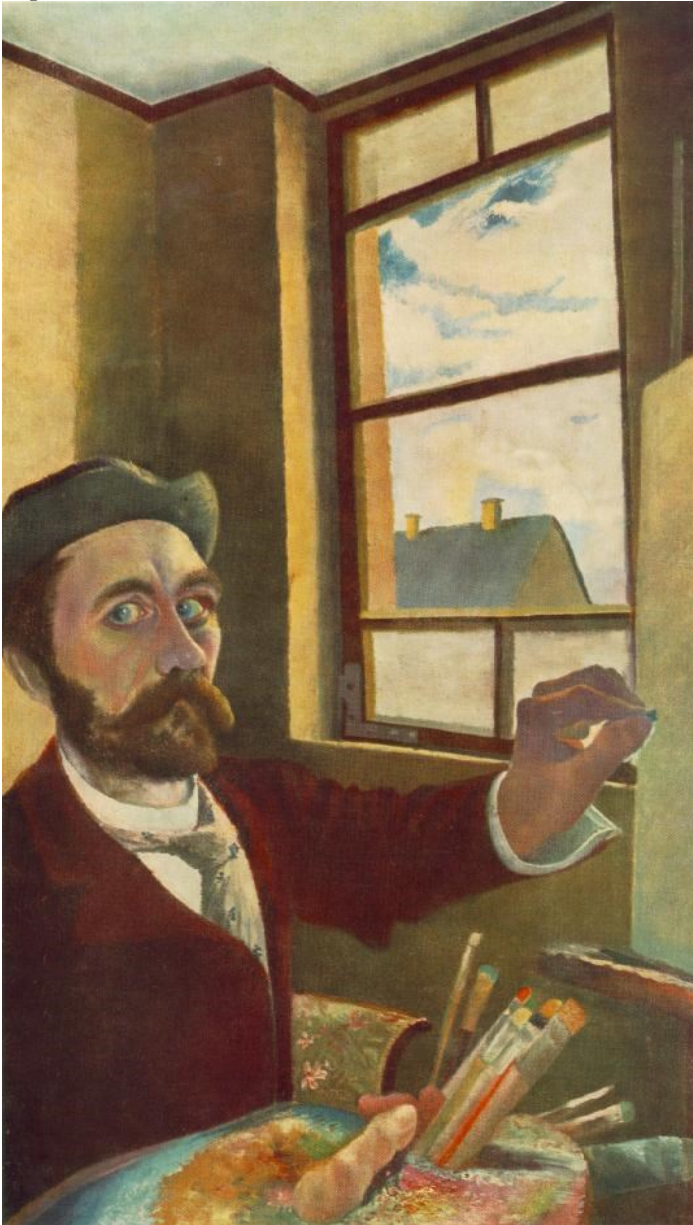
Kondor Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerületének püspöke bűnvalló imájában emlékezett meg arról, hogy Isten a totalitarizmus fogságából vezetett ki országokat, és visszaadta az élet és az emberi méltóság szabadságát.

Tóth Károly, a Soproni Evangélikus Egyházközség igazgató-lelkésze úgy fogalmazott, a Páneurópai Piknik a közösségi összetartozást gyengítő folyamatok veresége volt. Megjegyezte, hogy általa vált lehetővé ismét a soproni evangélikusok számára, hogy megerősítsék kapcsolataikat a Sopronból 1946-ban elűzött magyarországi németekkel. Az ökumenikus istentiszteleten a hívők adományait a Magyar-Német Ifjúságért Egyesület által fiatalok támogatására létrehozott alapnak ajánlották fel, amelyből a Jugendwerk a szociálisan hátrányos helyzetű fiatalokat úgy támogatja, hogy lehetőséget biztosít számukra csereprogramokban való részvételre.

A Páneurópai Pikniket 1989. augusztus 19-én tartották a magyarországi Sopronpusztán, a magyar-osztrák határ közvetlen közelében. Az ideiglenesen megnyitott határon több száz NDK-állampolgár jutott Ausztriába.

Forrás: Esztergom-Budapesti Főegyházmegye, MTI

Fotó: wikipédia

CSONTVÁRY 100

„Nézni nézhet mindenki, de látni csak az láthat, akit az Isteni gondviselés ezzel a képességgel különösen megáldott. És ezek a különös képességgel megáldott emberek vannak hivatva az ember művelődéstörténelmét gyarapítani.”

A cikk a magyarországi Mária Rádióban június 20-án elhangzott műsor alapján készült: beszélgetés Gerlóczy Gábor képzőművésszel, a Gerlóczy-hagyaték gondozójával. Június 20. egyrészt a festő halálának napja, ugyanakkor képei felátadásának napja is.

A 2019-es év azért nagyon fontos, mert Csontváry halálának, illetve Gerlóczy Gedeon képművelői szerepének a 100. évfordulójára emlékezünk.

A festőről sok mindent tudunk, nevét hallva felidézük leg híresebb festményeit: A magányos cédrus – A taorminai görög színház romjai – Római híd Mostarban... hosszú len-

ne felsorolni. Miért mondhatjuk, hogy Csontváry a magyar festészet egyik legkülönösebb alakja?

Valóban Csontváry eltért az átlagtól, már amiatt is, hogy 41 éves korában kezdett el festeni. Ezt megelőzően rengeteg tanulmányt folytatott, nagyon széles volt az érdeklődési köre. 1880-ban egy transzcendens élmény részese volt – miszerint jelenés történt az iglói patika előtt: egy égi hang megjósolta neki, hogy a világ legnagyobb festője lesz, nagyobb Raffaelnél. Ezen az úton indult el, tudatosan építette fel saját magát, a közhiedelemmel ellentétben nem volt elmebeteg. Racionális földhözragadottsággal alapozta meg maga számára a kijelölt utat, megteremtve ezzel szárnyaló fantáziájának függetlenségét biztosító anyagi hátteret. Bérbe adta patikáját, hogy életének hátralévő részét a festészetnek szentelhesse.

A jó szerencse Münchenbe, Hollósy Simon szabadiskolájába vezette, ami nagyon szerencsés választás volt. Itt rengeteg hatás érte, bár előtte is nagyon érzékeny volt. Gyerekkorától végigkísérték a misztikus élmények, amelyek nyilván befolyásolták későbbi művészetét. Születésekor egy üstökös jelent meg az égen, majd napfogyatkozás következett, jeges csatornába zuhant, ezt követte egy tűzvész, amelyben Bella nevű kishúga meghalt (miközben az apa a tűzoltással foglalkozkodott), itt találkozott a halállal. A természet szeretete gyermekkorától benne volt: leírja, ahogy a Magas-Tátra alján kergette a pillangókat, gyűjtötte a gyógynövényeket. Szerteágazó tevékenységeket folytatott, csakúgy, mint édesapja. Gyógyszerészeti tanulmányokat folytatott, jogi egyetemre járt, a szegedi árvíznél helyettesítette az orvost, tevékenyen részt vett a mentésben. Az őselemekkel (tűz, víz) való találkozás nagyon meghatározó volt az életében. Münchenben a megcsontosodott szellemiségű akadémista szemlélet helyett Hollósy Simon a természetben való festést hirdette, és a plein air iránti fogékonyságával Csontváry számára ez a kinyilatkoztatásában meghatározott cél, a 'napút' és a plein air egybeesésének felismerését jelentette. Itt, ebben a szabadelvű festői iskolában ismerte meg Hollósy Simon testvérét, Hollósy József buddhista filozófust, aki a magyarországi buddhizmus első képviselője volt. Csontváry nagyon hajlamos volt a befogadásra, hatással voltak rá a megismert buddhista tanítások. Olvasta a Bibliát, találkozott Zajti Ferenc orientalista íróval, akinek köszönhetően tanulmányozta a magyar őstörténetet. Csontváry világlátása, a sok hatás tükröződik a képein: az ősmagyar vallási elemek, melyet később „napútként” fogalmazott meg, napszeretete, ami egyenlő Isten szeretetével, a természet szeretetével. Alkotásaiban a fény az első számú. Sajátos, varázslatos képi világa van. Ami miatt különleges volt Csontváry, hogy ő nagyon tudatosan alakította festői világát. Először megtanulta a technikát, majd szabadon szárnyalt a fantáziája. Különleges képi világát nem értették meg, nem tartották számon. Életében négy kiállítást rendezett, volt is sajtókritika – de nem igazán ismerték el. A Csontváry-kultusz kibontakozása igazán az 1960-as évektől

kezdődött. Csontváry a többiektől abban tért el, hogy ő céltudatosan, megingathatatlanul, kívülről „vezérelve”, bátran haladt a maga által kijelölt úton. Neki nem élete volt, neki művészete volt. Csontváry művészetére Hamvas Béla és Kemény Katalin a Forradalom a művészetben c. könyvükben azt írták: Csontváry a téboly határmezsgyéjén járva juthatott el arra a fokra, amely kevesebb és ugyanakkor több, mint a művészet.

Kis híján elveszett Csontváry Kosztka Tivadar valamennyi alkotása, festményei mellett rajzai írásai, jegyzetei. Akinek köszönhetően mindezek megmaradtak, *Gerlóczy Gedeon*. Ki is volt ő?

Gerlóczy Gedeon (Gida bácsi) lányával, Glóriával

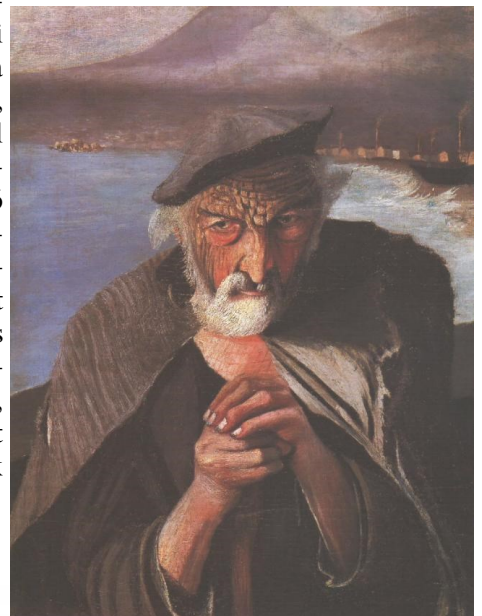
Építész - a budapesti műegyetemen 1917-ben szerzett építészmérnöki oklevelet. Professzora, Hüttl Dezső irodájában kezdett dolgozni, majd Münchenbe ment, ott a Bauhaus funkionalista szemléletének előfutáraként működő Politechnikumban Thirsch professzor tanítványa lett. 1919 októberében tért vissza ismét Budapestre. Amikor Gerlóczy Gedeon hazatért Magyarországra, már elmúlt huszonnégy éves. Édesapja figyelmeztette, hogy taníttatására szánt részvényei kezdenek elértéktelenedni, ideje lenne befektetni őket. Ekkor már ismét Hüttl professzor irodájában dolgozott, és megfordult a fejében, hogy önálló irodát kellene nyitnia.

Barátaival egy októberi estén a budapesti Fehérvári úti Szatyor bárba igyekeztek jazz muzsikát hallgatni, és a bárnak is helyet adó Hadik-palota kapuján egy „Müterem kiadó” szövegű falragaszra lett figyelmes. Szólt társainak, hogy mindjárt jön, csak megnézi a lakást. Ekkor még nem tudta, hogy ezzel a lépésével és az azt

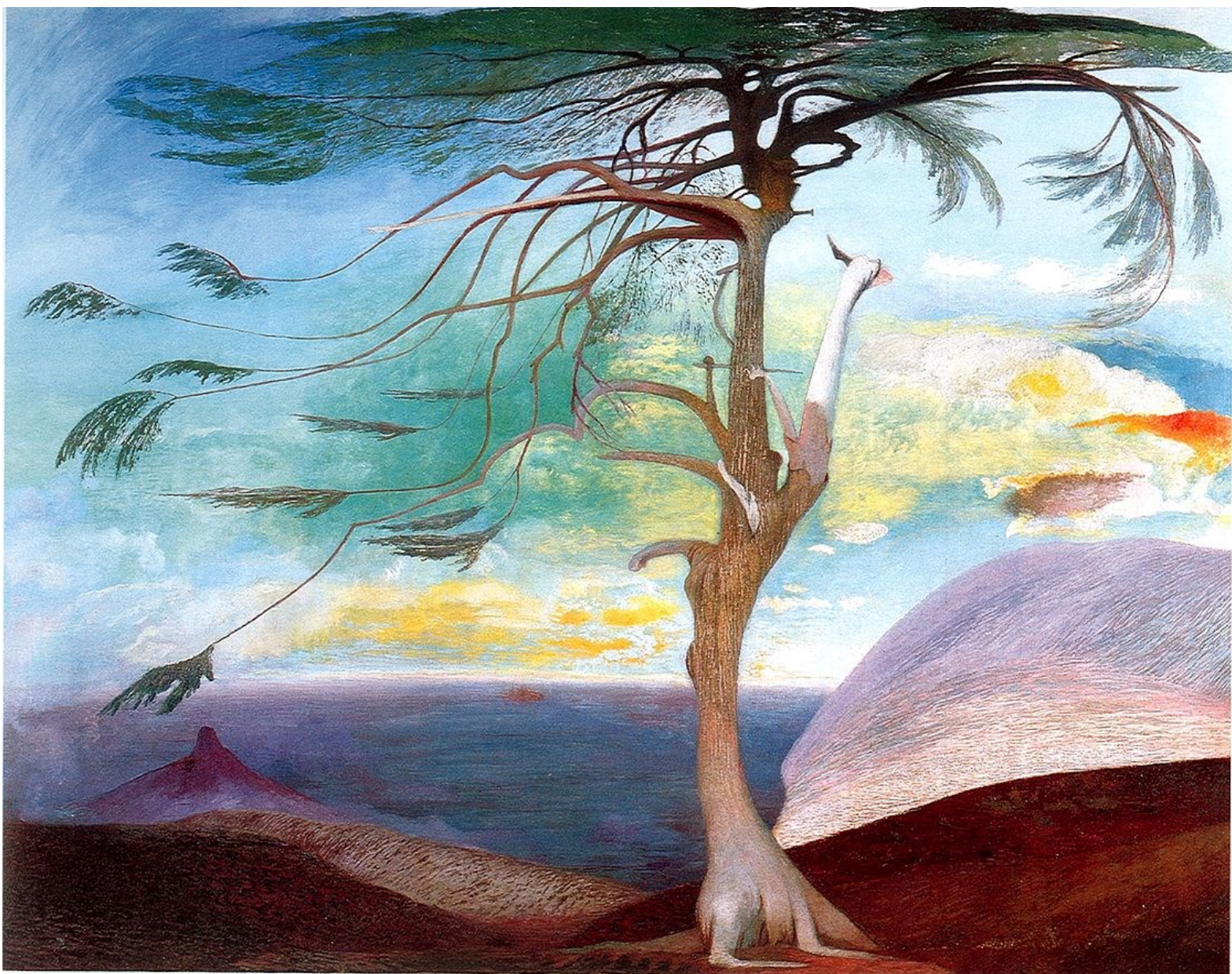
követő ötvenhat éven keresztül tartó, fáradhatatlan munkásságával örökre beírta magát a magyar művészet történetébe. A kíváncsi fiatalember megnézte a lakást, ahol azonnal kiderült, hogy a Gerlóczy családdal távoli rokonságban álló Kosztka család tagjai egy alig pár hónapja meghalt idős festőművész rokonuk műtermét lomtalanították. Az idős Kosztka Antal Gerlóczy Gedeon kérdésére válaszolva jelezte, hogy a lakást már kiadták, és a műteremben található festményeket árverés útján fogják értékesíteni. A szót egy fiatal festőművész rokon vitte, aki ismételten hangoztatta, hogy a festmények, rajzok művészi értékkel nem bírnak, de mivel kitűnő minőségű belga vászonra vannak festve, komoly értéket jelentenek. Gerlóczy Gedeon – saját szavaival élve - kapott egy sugallatot. Úgy érezte, a sors, a végzet vezette a Hadikházba. Az ihlet és az ihletettség találkozott. Csontváry és Gerlóczy Gedeon élete ebben a pillanatban összekapcsolódott: Csontváry művészete elenyészett volna Gerlóczy Gedeon nélkül, Gerlóczy nem lett volna ilyen jelentős alakja a magyar művészettörténetnek Csontváry nélkül.

A leghitelesebb az, ahogy ő maga leírta a történeteket:

„Egyetemi kollégáimmal gyakran voltunk együtt. Egyik este kollégáim bejöttek hozzám, hogy a körtéri Szatyor bárban jazzmuzsika van. Pakoltam és velük mentem. Amint a Fehérvári utca 34-36-os (ma Bartók Béla út 36-38) sarokház mellett elhaladtunk, a ház kapuján egy táblára lettem figyelmes, melyen Müterem kiadó szövegű hirdetés volt. Bementem a házfelügyelőhöz, hogy érdeklődjem. Elmondotta, hogy a műterem egy kedves, öreg festő bérleménye volt idáig, de az a János Kórházban meghalt. A falakon érdekes, egymást marcangoló madárképek lógtak; a gyér világításnál is lenyűgöző, félelmes hatásuk volt. Kopogtattam, végül benyitottam. Egy idősebb hölgy, Kosztka Tivadar nővére, Anna néni, a padlón szétszóródott iratokat, leveleket rendezgette. Rajta kívül még 7-8 személy volt a teremben. A papírokat egy kosárba gyűjtötte, és igyekezett rendet teremteni a műteremben. A szót egy fiatal festőművész rokon vitte, ki hangoztatta, hogy a festmények, rajzok, művészi értékkel nem bírnak, de mivel a képek kitűnő minőségű belga vászonra vannak festve, komoly értéket jelentenek. Az idős Kosztka Antal kérdésemre közölte, hogy a hagyatékot árverésen fogják eladni

Öreg halász
Csontváry

Csontváry Kosztka Tivadar: *Magányos cédrus*

Nézegetés közben az egyik hengert véletlenül megrúgtam és abból a *Magányos cédrus* bontakozott ki. Ez a festmény olyan döbbenetes erővel hatott rám, hogy gondolatokba merülve tépelődtem megmentésének lehetőségén. Anna néni elkészült a takarítással. Én, mint a legfiatalabb, segítettem a kosarat a házfelügyelőhöz levinni, ahol az iratokat átadták, hogy tüzeljék el őket. Utána elbúcsúztunk. A család a Ferenc József híd felé indult, én meg a Szatyor bárba. Közben gondolkoztam, tépelődtem. Édesapám az inflációra figyelmeztetve javasolta, hogy az árvaszéktől kapott részvényeket átvéve, próbáljam őket okosan befektetni. Talán tíz lépést mehettek, amikor visszafordultam. Csengetésemre a kapun a házfelügyelő jött ki, aki csodálkozva kérdezte, hogy talán fenn hagytam valamit? Nem! feleltem, hanem Magával szeretnék beszélni. Bementünk és hamar megállapodtunk: a kosár iratot kértem, megkaptam, és hónom alatt két óriási csomaggal hazafelé indultam. Ezen az éjszakán nem sokat aludtam. Másnap ópapa részvényeivel a táskámban indultam a bank felé, majd a tőzsdénél próbálkoztam,

ahol kb. húszezer svájci frankot sikerült kapnom a részvényekért.”

Gedeon a tekintélyes összeggel az árverés napján a műterembe ment. A szénrajzokat és a kisebb méretű festményeket viszonylag olcsón meg tudta vásárolni, ám az óriási vásznanál a szép számmal megjelent fuvarosok is akcióba lendültek. A fuvarosok a nagyméretű képeket a kocsikat letakaró ponyvaként akarták használni. A fiatal építész a hagyaték valamennyi darabját meg tudta vásárolni, így az életmű mindazon része hozzá került, melyet Csontváry egykor saját kiállításain a közönség elé tárt, ezen túlmenően birtokába kerültek a festő írásai, jegyzetei is.

Csontvárynak a művészete nem „csak” a festményeiből áll össze, írásaiban is megmutatkozik. Amikor 1910 táján abbahagyta a festészetet, ekkoriban költözött a Hadik házban lévő műterembe, ahol tulajdonképpen nem alkotott képzőművészeti alkotásokat, elkezdett írni. Érdekes hangvételű, filozofikus írásai vannak. A festmények és az írások egészen

különleges egységet alkotnak.

Gerlóczy Gedeon saját építési karrierje felépítése mellett egész életét Csontváry elismertetésének és méltó helyre emelésének szentelte. Megértette saját küldetése jelentőségét is, és fáradhatatlanul munkálkodott Csontváry hagyatékának gondozásán. Sokan támogatták törekvéseit, művészettörténészekkel, múzeumi szakemberekkel együttműködve kezdtek el a téma tudományos feldolgozását. Sokszor kellett a művek érdekében küzdenie, vitába szállnia intézményekkel, nem ritkán jogi úton is. Csontváry művei még rendkívüli gondoskodása ellenére is sokszor végveszélyben voltak, a szakszerűtlen tárolásból, szállításból, restaurálásból fakadóan. Kijutott a képeknek a szándékos rongálásból és a háború pusztításából is. A háború idején nagyméretű képeit a Szépművészeti Múzeum pincéjében helyezte el. A háború végén, a Képzőművészeti Főiskola építészettörténet professzoraként tanítványaival, vállukra véve a nagyméretű vásznakot, örömmel, hogy nem semmisültek meg, diadalmenetben vitték át az Andrássy úton a múzeumból a főiskolára.

Fáradozásai eredményeként Romváry Ferencnek és a pécsi Janus Pannonius Múzeum akkori gárdájának köszönhetően, 1973-ban megnyílt a Csontváry Kosztka Tivadar képeit bemutató állandó kiállítás Pécsen. Néhány jelentős alkotás ezen kívül a Nemzeti Galériában található, számtalan műve magántulajdonban van, néhány a Miskolci Galériában. Gerlóczy Gedeon abban a tudatban halt meg 1975-ben, hogy a Csontváry-gyűjtemény zöme a magyar államé lett, és méltó helyen, a pécsi múzeumban talált otthonra.

Juhász Anna irodalmár, Gerlóczy Gábor képzőművész, a Gerlóczy Gedeon-hagyaték gondozója és Romváry Ferenc művészettörténész, a pécsi Csontváry Múzeum létrehozója

2017-ben jött létre a Csontváry Emlékműterem és Műhely Kulturális Egyesület, rövidített nevén CSEMKE. Az egyesület gazdag programsorozattal készül Csontváry halálának és a Csontváry életmű megmentésének 100. évfordulójára. A kezdeményezés mellé állt a Hadik Kávéház, illetve a Szatyor Bár. Ennél emblematikusabb helyen nem is le-

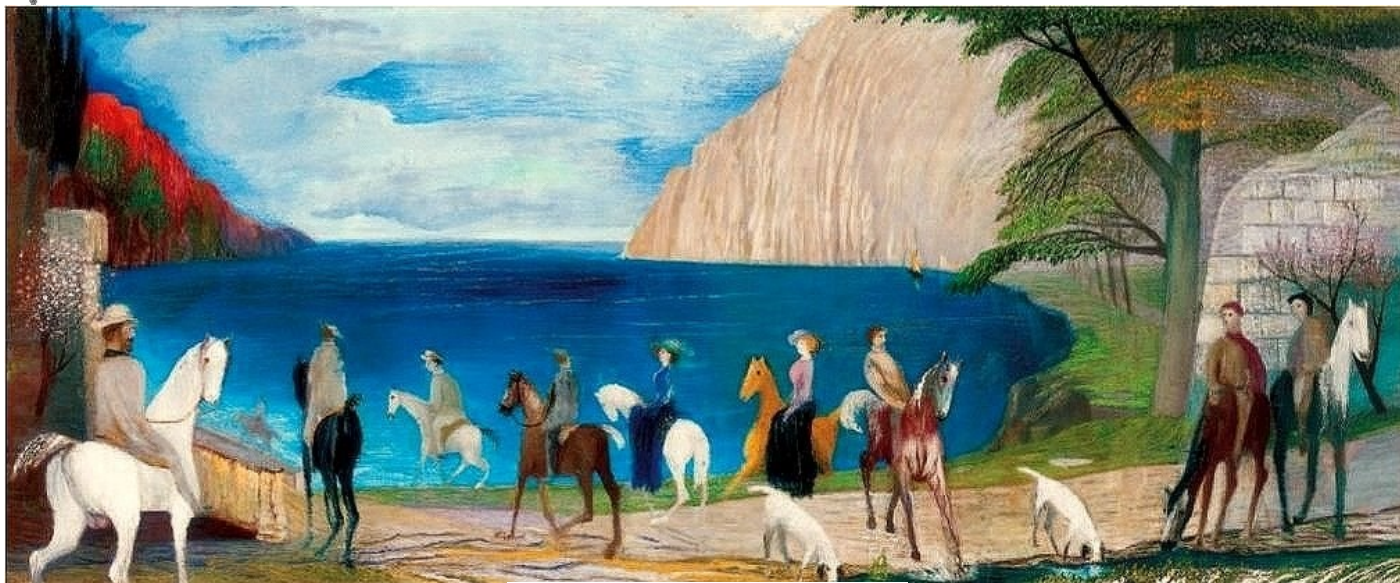
hetne a megemlékezés. Ebben nagy érdeme volt Juhász Anna irodalmárnak, aki 2010 óta a kollégáival együtt alakítja Budapest egyik legszebb kávéházának kulturális életét, a Hadik Kávéház Irodalmi Szalonját. A programsorozat nyitó eseményére került sor június 19-én a Hadikban, ahol ott volt – többek között – Romváry Ferenc, a leghitelesebb Csontváry-kutató. Gerlóczy Gedeonnal is jó barátságban volt, együtt hozták létre a pécsi Csontváry Múzeumot 1973-ban. Az egyesület a későbbi eseményekre is neves előadókat hívott meg, akik a Csontváry-kutatás ma élő leghitelesebb, legértékesebb előadásait tudják megtartani. Havonta, minden hétfőn egy-egy előadásra kerül sor a Hadikban.

2019 októberében a Holnap Kiadó gondozásában jelenik meg a Gerlóczy Gedeon pályafutásáról szóló könyv *A képmentő építész* címmel, melynek szerzője Gerlóczy Gábor képzőművész, a Gerlóczy-hagyaték gondozója. Gerlóczy Gábor unokaöccse Gerlóczy Gedeonnak, Gida bácsinak. Szeretettel emlékszik vissza a Galamb utcai látogatásokra, amikor Gida bácsi végigvezette a lakáson, mesélt neki Csontváryról és közben mutatta a képeket. Ahogy telt az idő, egyre inkább úgy érezte, méltó módon meg kell emlékezni róla.

Köszönet illeti a Holnap Kiadó igazgatóját, Milkovics Esztert, hogy a nemes ügy mellé állt. Ötéves kutatómunka eredményeként megszületett az összeállítás, Gerlóczy Gedeon életének és pályafutásának globális műve, amely nem művészettörténet és nem építészettörténet, sokkal inkább kultúrtörténeti aspektusból közelíti meg az életművet. Érdekes kordokumentum is lesz, bemutatja Gerlóczy Gedeonnak hallatlan erőfeszítéseit a Csontváry-hagyaték megmentésével kapcsolatban, a tanári tevékenységét és építészeti tevékenységét is.

Gerlóczy Gedeon, az építész

Építési karrierjét a Csontváry-képek megvásárlásával egy időben kezdte. 1920-ban a huszonöt éves fiatal építész megnősült, feleségül vette az igen jómódú Hevesy Bischitz Saroltát (1897–1985), akitől 1924-ben egy lánya született, Glória. Gerlóczy Gedeon 1922-ben nyitott önálló tervezőirodát, és hamarosan elismert építész lett. A magyarországi funkcionista építészet egyik meghatározó egyénisége, a modern kórháztervezés nemzetközi hírű szakértője volt. Mint az fentebb már kiderült, tervezői tevékenysége mellett 1944–50-ig a Magyar Képzőművészeti Főiskola építészettörténet professzora volt. Az ötvenes évek elején tanári állásából felmentették, mellőzték. Nagy nehézségek árán sikerült elhelyezkednie, 1950–1962-ig a ma már fogalomává vált Ipari Épülettervező Vállalat, az Iparterv építész tervezőjeként dolgozott. 1962-ben az Orvostudományi Egyetem Nagyvárad téri központi épületének tervpályázatán I. díjat nyert. 10 1962-ben, hatvanhét éves korában nyugalomba vonult, építészeti munkásságát befejezte, ettől kezdve élete végéig kizárólag a Csontváry-életművel foglalkozott. 1975-ben halt meg Budapesten.

Csontváry: Tengerparti sétalovaglás

Szakírói tevékenységéből négy nyomtatásban megjelent munkája ismeretes. 1990-ben a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Rehabilitációs Bizottsága posztumusz címzetes egyetemi tanári címmel ismerte el munkásságát, és 2010-ben - Gerlóczy Gábor kezdeményezésére - posztumusz Ybl-díjjal tüntették ki.

(Felhasznált irodalom: részlet Gerlóczy Gábor: A Gerlóczy család története, a család kiemelkedő személyiségei alapján (1845–1945) című írásából)

2019. június 24.

Rózsa Katalin

Csontváry Múzeum, Pécs

NAGY VENDEL

A MEGVÁLTÓRA VÁRVA

Vágyódva várjuk
Hogy négy gyertya égjen
Koszorúba fonva
A díszes asztalon,

S megtestesüljön az ige,
Letérdelhessünk
Meváltónk elébe.

Lángoló csillag
Vezet az égen
Mutatva utat
Rongyos istállóba,
Fénylőn, ragyogva,
S a három királyok
Elindulnak sietve,
Messze, Betlehembe.
Ajándékot visznek a
Kis Jézus elébe,
Tömjén füstje száll
A mennyország felé,
S a csillag megáll,
Ez lesz az égi jel
Vezess, hogy követhesselek.
Megtisztulni vágyó
Bűnös lelkemet
Elébed tehessem,
Egy dicső élet reményében.

VENDEL NAGY

WAITING FOR THE REDEEMER

Longingly waiting
for the light of 4 candles
Nesting in the wreath
on the ornate table,

For the incarnation of Christ,
so we can kneel
In front of our Saviour.
A flaming star guides in the sky

Showing the way to a ragged barn,
Shining brightly.
The three kings depart in haste
Far away to Bethlehem.
Carrying gifts for little Jesus,
Incense floating towards Heaven
And the star comes to rest,
this will be the celestial sign:

Lead me, so I can follow.
I place my sinful soul
wanting to be cleansed
At your feet in the hope
of a glorious life.

Translated by Katalin Egyed Ilosvay

NAGY VENDEL

KÖSZÖNTELEK BUDAPEST

A partról nézem,
mily szép a Duna,
messziről susog
a méz ízű szél.

Égszínkék mennybolt
Rólad mesél.

Jó szagú szellő
Lehelete árad
a fehér kövekről,
vörös rózsá illatával
Betakar a hűvös szél.

Budapest, sietve
jöttem hozzád Kedvesem.

REFRÉN

Budapest, Isten veled, szerelmem
Búcsút int minden vörös rózsá.
Terád emlékeztet a Bazilika csendje,
És a hegyek búsan zúgó orma.

Budapest Isten veled,
viszont látásra Kedvesem,
Vissza hoz majd szerelmem,
Visszahív az ég,
s a vizek kékje,
fürdők meleg hóje,
Karjaidnak lágy ölelése.

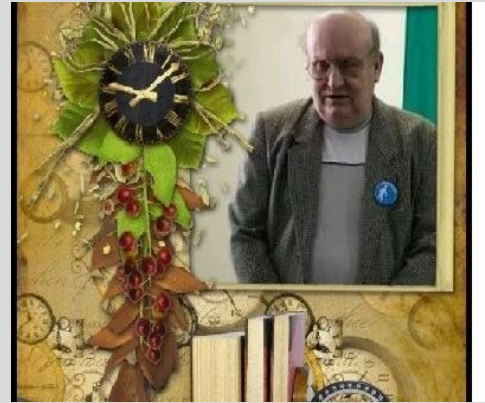
Istenek kövei csábítanak vissza,
Kövek Istenei várnak reám,
Istenei kövek mosolya vidám,
Kőistenek víg dala száll.
Budapest, Isten veled,
búcsúzó Kedves.
Csókra csábít a sötétkék égbolt.
Távolból integet egy bús szobor,
a budai hegyek ormán,
Buda vára pallosával
vigyázzon Reád.

GRATULÁLUNK NAGY VENDELNEK A 2019-ES ARANY BOT-
JELÖLÉSÉRT!

VENDI 2018-BAN A NEKI ÍTÉLT ARANY BOT-DÍJAT A KÖVETKEZŐ SZAVAKKAL
KÖSZÖNTE MEG: „Meglepett örömmel közlöm Veletek, hogy megbotoztak.
A BÍZZ VAKON Alapítvány által meghirdetett országos pályázaton Arany
Bot különdíjjal tüntettek ki a Fehér bot Napja alkalmából.
A kitüntető elismerést irodalmi munkámért és a vakoknak
nyújtott megjelenési lehetőségért kaptam. Köszönöm mindazoknak, akik
jelöltek erre a megtisztelő címre, hálás vagyok érte.

KÍVÁNJUK, HOGY A „BOTOZÁS” AZ IDÉN SE MARADJON EL!

VENDEL NAGY

GREETING BUDAPEST

From the bank I look at the beautiful Danube,
A honeyed wind whispers from afar.

You are the tale of deep blue sky.

The fine breath of scented breeze
Radiates from the white stones
And the cool wind covers you
With fragrance of red rose.

Budapest I have come to you in haste my Dear.

Budapest vale my love
All the red roses wave farewell.
The silence of the Basilica reminds me of you
As do the sadly whirring peaks of mountains.

Budapest vale, see you again my Dear,
My love will bring back me,
Calling me back the sky, the waters' blue,
The intense heath of baths'
And your arms' tender hug.

Stones of Gods are coaxing me back,
Gods of stones are waiting for me.
Divine stones' have happy smiles
The merry song of stone Gods' fly.

Budapest vale and goodbye my Dear
A kiss – tempts the dark blue skye.

A dolorous sculpture waves from afar
On top of the hills of Buda
The Castle of Buda with broadsword
Will take good care of you.

Translated by Katalin Egyed Ilosvay

NAGY VENDEL

MIKOR A LELKEK GYORSAN UTAZNAK

SZÜLETÉSNAPODRA

(Dancs Rózsának, szerk.)

Születésnapodon kívánok Neked
minden jót, és szépet,
ne is vegyed észre,
hogy szaladnak az évek.
Nyílik még tenéked
vadvirág a réten,
hol pajkos pillangók
lebegnek a szélben,
ragyog még éretted
Göncöl szekér az égen,
melyen a lelkek messze utaznak.
Aranytálcán kínálja a fényt
hajnalban feléd a Nap,
világítja utadat,
éjszaka a Hold
gyémántkővel szegélyezve
vezeti sorsodat,
oda, hol élted ragyog,
bársonyos égbolt gyűjt hozzá
milliónyi csillagot.
vezessen utadon oda,
ahová a nemes lelkek
gyorsan utaznak.

2019.

*Elhangzott a Magyar Rádió Mozaik Sydney, Ausztrália júni-
us 10. adásában. Elmondta Ilosvay Egyed Katalin*

<https://www.youtube.com/watch?v=nUZV3UsRlIA&feature=youtu.be>

SEBESTYÉN PÉTER

SZAMÁRVEZETŐ A LELKEK MEGKÜLÖNBÖZTETÉSÉHEZ

Kevert lények vagyunk. Megsebezte lelkünket a Gonosz. Az igazi, tiszta, benső énünk külső rétegeit megmérgezte a Sátán. Az áteredő bűn lényege, hogy nem látunk tisztán. Jósándékainkhoz tévképek, gyanakvások, előítéletek, ravaszság, kíváncsiság, irigység is vegyül. Értelmünk elhomályosult, akarata rosszra hajló lett. Isten kegyelme, a megváltottság jézusi segítsége nélkül nem vagyunk képesek a tisztánlátásra. Ezért jó átímadkozni döntéseinket, hogy az isteni kegyelem fényénél tisztábban lássuk: mi vezet a jóra, hosszú távon milyen gondolatunk, szándékunk válik javunkra, és lesz Isten akarata szerint való. Mint, amikor fényt gyűjtünk, hogy kiválogassuk az egészséges rizsszemeket a hamis magvak közül. Vagy, ahogyan a laboratórium mikroszkópja felnagyítja és elkülöníti a láthatatlan baktériumokat, s kiderül, mi az, ami fertőz és betegé tesz. Néhány pontban ezért érdemes szemügyre venni: mik a különbségek a sátán sugdolózásai és az Isten szeretete által irányított lelkiismeretünk hangja között? Magyarán milyen ismérvek segítenek megkülönböztetni magunkban Isten Lelkét az ördög, a hazugság lelkétől.

1. **Isten a Teremtő.** A bukott angyal teremtmény. A sátán tehát nem teremt, nem innovatív, nem kreatív, csak utánoz. **Ő képtelen teremteni.** Amire képes, az csak fércmunka, hamis másolat. Kvázi. Olyan, mintha... Az ő terméke megtévesztésig hasonlít az eredetire. Még olcsóbb is. És könnyen fogyasztható. **A sátán csak élőködik,** feléli a jót, és hamis bálványt, önálló istenséget produkál belőle, hogy ne a Teremtőt, hanem a teremtményt imádjuk. A sátán nem hoz újat létre, csak a „gazdatest nyersanyagát” fordítja a saját hasznára. Hiszen nincs más célja, mint elszakítani a lelket Teremtőjétől.

2. **A sátánt az irigység vezeti, nem a szeretet.** Mivel nincs hite, nem bízik Istenben – és az üdvösségből is kidobták, mert meghasonlott –, ezért **ő nem szeret, csak csábít.** Felcsigázza kíváncsiságodat, az adrenalint, a rejtett tudást ajánlja, a tiltott dolgokra fókuszál. Minden, ami törvény, szabály, parancs, az számára akadály a „szabadságban”. Isten szeretete viszont felszabadít a bűn szolgaságából, és hosszú távon a lelkedet akarja megmenteni.

3. **A sátánt a felszín érdekli és nem a mélység.** Viszont minél jobban megismered Jézus igazságát, minél jobban elmélyülsz az imádságban és az élethez valóban, minél jobban átengeded magadon a kegyelem világosságát, annál könnyebben kiszűrod a sátán manipuláló hazugságát.

A sátán sosem szigorú. Annál inkább, megengedő, hízelgő, mézes-mázos incselkedései mindig a szélesebb út, a kisebb ellenállás, a **könnyebbség felé taszítanak.** Isteníti az egódat. „Nekem ez jár, megérdemlem.” „Én vagyok életem közepe és középpontja.” „Én rendelkezem a testemmel”. „Úgy csinálom, ahogy nekem jó.”

Ezért jelentéktelen számára a bűn, sőt nem is az. Folyton dicsér. Önérzettedet, büszkeségedet legyezgeti, és mindig onnan indít. Isten szeretete viszont önátadásra, odaadásra, áldozatra, lemondásra sarkall. Visszafogottságot kér, hiszen szüntelen küzdelem a bennünk lévő, lehúzó erők fölötti győzelem. Ez szenvedéssel jár. A sátán nem szeret szenvedni. Ő csak élvezi az életet, a hedonizmus és az askétizmus ezért nem fér meg egymással.

5. **Isten Lelke, még ha Pünkösdkor szélviharral is jött, nem szereti a lármát, a zajt.** A sátán annál inkább **szeret hangoskodni.** Élvezi a mesterségesen keltett zajt, fel akarja hívni magára a figyelmet, szeret a zavarosban halászni, kábítani, de nem szereti a letisztultságot, az egyszerűséget. A nagy csinnadratta mögötti feltűnési vágy sem az Isten tulajdonsága. Mondhatni Isten a természetes módszerekkel dolgozik, a sátán inkább a természetellenes, deviáns, beteges, korcs trükkökkel akar meghökkenteni. Isten nem csap zajt. Jobban szereti a csöndet. A mélység és magasság itt ér össze. A sátán nem szeret elmélyülni. Inkább csapkod, kapkod, a felszínen cikázik ide-oda, nyugtalanul hajszolja a szenzációt, a különlegest.

6. **A sátán szeret másokat lekacagni, kigúnyolni.** Káján vigyora, viccei, csúfondáros élcelődései mindig megalázóak, földbe döngölők. **Isten ellenben sosem nevet ki senkit.** Ő a tiszta öröm Istene. Aki nem örül mások gyengeségének, félszűrségének, nem leli kedvét a szenvedésben, és nem hagyja pácban a szenvedőt. A sátánnak csak addig kellesz, amíg cinkosan összekacsintasz vele és büntárrá szegődsz. Ha alulmaradtál, elestél, otthagyt a sárban. Belehajszolt a jónak feltüntetett gaztettbe, majd magadra hagy mardosó lelkiismeretteddel. Isten viszont itt sem áll félre tőled, hanem, mint a tékozló fiút, kiemeli a bűn árkából, és visszasegít az atyai házhoz. Ez a megváltás.

7. **Isten szeretete kiárad, áramlik a szentháromság örök isteni „élettéből” felénk, belénk.** A szeretet folyton ad. **A sátán viszont önelégült.** Ő csak kapni akar és felfújódik mint a mesebeli kiscigömböc. Tulajdonképpen még a sátán kísértése alatt is Istenéi vagyunk, hiszen amíg nem mondtunk le magunkról, szabad akarattal nem adtuk oda(el) lelkünket, addig Isten rendelkezik fölöttünk. Nem vagyunk a sátán tulajdonai. A halálban is Neki adjuk vissza lelkünket, hogy a feltámadáskor testestől-lelkestől részesei legyünk az üdvösségnek. Halálunk pillanatáig tehát állandóan tehetünk valamit lelkünk megmentéséért. Az izgalmas ebben az, hogy tulajdonképpen a sátánnak is „élve” kellünk... Mint játékszer, mint zsákmány, mint trófea. De a mennyország szempontjából mi nem vagyunk vetélytársak vele, hiszen ő azt már eljátszotta...

8. **A Lélek gyümölcsei: az öröm, a béke, a szeretet, a jó, és a többi, amit Szent Pál felsorol (Gal 5, 22-23) szö-**

ges ellentétben állnak mindazzal, amiket a sátán felbújtó sugdolózásaira tenni, mondani, gondolni szoktunk. S még a mulasztásokról nem is beszéltünk. Szent Ignác szerint is meg kell vizsgálni „melyik lélek” hatására, milyen gyümölcsök születnek, és rögtön megkaptuk a választ, rajtakaptuk magunkat, kinek a szolgálatában álltunk.

9. *A sátán erősebb, mint mi.* Hatalma a Jelenések könyve szerint Isten által megengedett hatalom. Ő az ezeréves sárkány láncre verve. (Jel 20, 1-3) Isten szent akarata így edzésben tarthatja szabad akaratumkat. A sátán intelligens, nagy tudás birtokában van. De hiányzik belőle a Bölcsesség és az alázat. Nála a gög mindent visz. Ezért nem képes engedelmességre és önfegyelemre. A Biblia szerint a sátán nem más, mint a hazugság atyja. Vagyis a tudás, a jól értesültség, az oly fontos információk és hírek nem biztos, hogy lelkünk javára válnak. Érdemes felülvizsgálni azt is: milyen infós csatornákból táplálkozunk, milyen tudásszomjat akarunk kielégíteni, milyen tudásra vágyunk, és miért pont azokra a (rész) igazságokra, vagy (ál) hírekre van szükségünk, amelyeket rendszeresen fogyasztunk, hallgatunk, kibeszélünk vagy megosztunk?... „Keressétek először az Isten országát, az ő igazságát, s a többi mind megadatik nektek”... (Mt 6,33) „Márta, Márta,... csak egy a szükséges. [...] Én vagyok az út, az igazság és az élet.”(Lk 10,41-42; Jn 14,6)

A sátán legyőzhet minket, de mi még inkább győzhetünk felette, mert Isten kegyelmével, a Megváltó Jézussal karöltve legyőzhető. Ő magára van, mi párban Krisztussal. Ezt hirdeti nagypéntek és Húsvét. Ebben segítenek a szentségek az Egyházban. Ez a keresztyénység örömhíre és egyben segítsége az emberiségnek. Nem tagadni kell a bűn, a rossz, a sátán létét, nem Rosszistennek beállítani, hanem a krisztusi felszabadítást hirdetni és megélni.

Ez a mi nagy kincsünk, erőforrásunk, rejtett energiánk.

Jobb, mint bármely jóga-filozófia, lélekvandorlás vagy panteizmus.

(Forrás: peterpater.com)

SÍK SÁNDOR

JÉZUS KRISZTUS

Király, ki feltakart piros szíveddel állsz a vérző föld felett,
Míg mélye még féligcsitult világrengek forradalmas emelyétől
Embortelen görcsökben hánytorg,
S lábad körül az összevissza tipratott világmezőn
Véresre-rázott emberszív-rögök vonaglanak:
Krisztus-Király,
Egyetlen álló tiszta Csend a kábitó hullámverésben,
Egyetlen élő Fény az érthetetlen örvény éjjelében,
Krisztus-Király, hozzád jövünk,
A mélységből kiáltunk hozzád.

Hajolj le hozzánk, halld az emberszívek sápadt kórusát,
Ezerszeres sirámmal vulkánlik feléd
Emberbűn, emberörület és embergyötrelem.
Irgalmazz nekünk, Irgalom!
Mi már magunknak irgalmazni nem tudunk.

Szív, egyetlen Király,
Fordíts meg minket és ömöld belénk
Megváltó véred életsongító tüzét.

Ki Úr vagy miriádnyi mérhetetlen nagyvilágokon,
Építsd fel pártos sziveink kövéből
Emberországod templomát.

Emeld fel, ó Király, a koszorús keresztet,
S a keresztben az örök halmok óhaját,
A mindenség rejtelmes Fókuszát,
A minden-szív sugárzó Mágnesét,
Amelyben egy titokba forrt
A Végtelenség és a húsos ember,
Gyémánt végzet és anyás irgalom,
És mindöröktől minden szeretet.

Ó Szív,
Királyi Szív, ki Úr vagy,
és a mindenséget mozdulatlan mozgatod,
És mégis egy vagy miközülünk,
Testvér és kised és jegyes,
Meleg, piros bor s fehér, lágy kenyér;
Ki most se nézed ráncba-vont homlok megett
Ítélező Király-bosszúval
Halálba-táncos forgatag futásunk:
De mint az édes anyaszem
Simogató szigorral várja végig
A tehetetlen gyerektoporzékolást,
És korholása csókot ígér és büntetése is becéz:
Úgy vársz reánk, úgy hívsz magadhoz, úgy ölelsz:

Öleld magadhoz ezt az örült századot:
A kisedekért, akiket szeretsz,
A Magvakért, melyek mozdulnak a mélyben
S a rothadás csírázató setét ölen
Tisztább tavasznak pattogják ígérését,
Mert sejtjeikben napbanéző, hozzád-húzó emberösztön
énekel:
Légy jó hozzájuk, keltető Nap, Ősmeleg!
Hadd bontsa fel rózsás fejét az új kelet,
Fagyott földünket hadd koszorúzza új kalász,
Hadd hullámozza ég felé megint a föld
Az ezredeknél ősdalát:
A nagy Királynak, kinek minden él,
A jó Királynak, kiből minden él,
A Szív-Királynak, kiben minden él.

KÁDÁR SÁRA HAJNALKA

AUGUSZTUS 23-AI GONDOLATOK

A vörös csillag negyed százada bukott le a fejünk fölül, de augusztus 23-ának piros nyakkendő, kényszertapsolós emléke billogként égett be azoknak a lelkébe, akik a sarló és kalapács, s a vörös csillag uralomra jutásának idejében éltek, születtek, s pazarolták el legszebb éveiket. Tán kilenc éves lehettem, amikor először sajdította meg szívem - lelkem a "dicső korszak" igazi valója. Hideg, havas idő volt, az iskolában kötelező módon vártuk Téliapót, a templomban meg tiszta szívvel, hittel az Angyalkát. Lelkesen szavaltunk, énekeltünk a kis Jézusról szüleink, s a falu népének biztató mosolya mellett. Aztán másnap a bizonyítványosztáskor kaptam az első pofont: szintézeseimet nyolcas magaviseleti jegy éktelenítette el. Sírásra görbült a szám, szakadt meg a szívem! Miért? Tiszteletudó, szorgalmas tanulóként, miért?"

- Mert a templomban szavaltál – hallom most is tanítóm szavát, és a szépítő hazugságot – Este 6 óra után tilos a tanulóknak kijárni a házból! Azért.

Hogy dolgos nagyszüleimre, szüleimre mekkora csapást mért a kollektivizálás, akkor még nem értettem, de sejtettem, hogy valami nincs rendjén. Hiszen nagy istállónk üresen tátongott, a csűrben is csak madarak fészkeltek a tető alatt, s pókok szövögették hálójukat. (Talán a felnőttek álmait is.).

Ahogy nőtem, úgy lett egyre nagyobb a vörös csillag hatalma, s elviselhetetlenebb ránk nehezedő súlya! A nyári vakáció nagy részét elrabolták tőlünk az ünnepre való kötelező készülődések.

Égethetett az augusztusi nap, verhetett a zápor, pontosan meghatározott sorrendben vonultunk a városka utcáin augusztus 23-a ünnepén, jelre integettünk, éljeneztünk a tribün előtt cipelve a dicsőítő jelszavas táblákat, a haza "bölcse" fiainak óriási fényképeit, énekeltük a csodás életünkről szóló hazafias dalokat. Nem volt menekvés. A félelemre, meghunyászkodásra kényszerítő módszerek hatásosak voltak. Örökre eltűnhetett az ellene szegülő. Ahogy teltek az évek, gyűltek a ráncok, nőtt a nincstelenség. Üresen kongtak a boltok, nem volt se élelem, se ruha, se cipő! Csak sorok, végtelenül kanyargó sorok. Legtöbbször a hátul állók nem is tudták, miért is várakoznak. Olajért, mosóporért, egy-egy konzervért...

Közben jólétről, csodás életről zengett a rádió, s a ritka Tv-adások dübörgő gazdaságunkról, ipari fejlődésünkről zengedeztek. Még a gondolatainkat se mertük hangosan ki mondani a lakásban sem. Mindennek Füle volt.

Augusztus 23-a ezt juttatja eszünkbe. Még sokaknak, sokáig.

AGÓCS SÁNDOR

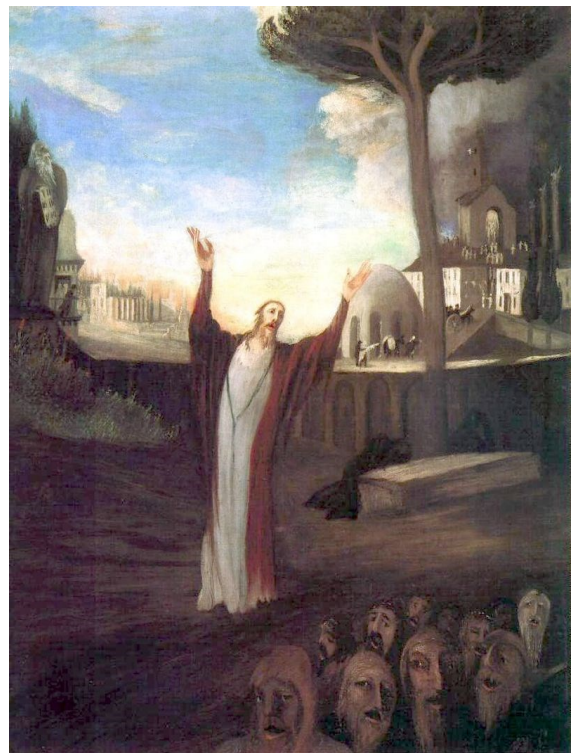
MAGYARORSZÁG

meglettünk volna
jól a huszadik század
kínjai nélkül
a lét mint megfűrt
csónak oldalára dőlt -
lassan süllyedünk

SÁNDOR AGÓCS

HUNGARY

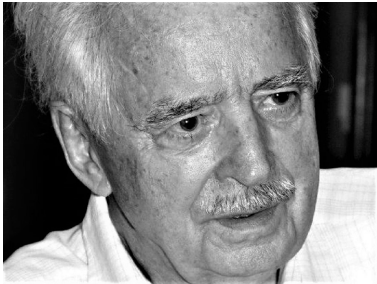
we could have live well
without the Twentieth
Century's torments
life as a leaking boat
leaning on its side -
we do slowly sink

Translated by George Telch

Csontváry Kosztka Tivadar: Fohászoló Üdvözítő

IN MEMORIAM CSAPÓ ENDRE
(1921 - 2019)

Szellemileg olyan friss és a világra nyitott, fizikailag olyan aktív, munkabíró, mondhatnám erős volt, egészen a legutóbbi időkig, hogy sokan hittük, vagy reméltük: legalább 100 évig fog élni. Nem sokat tévedtünk. Csapó Endre író, újságíró, lapszerkesztő, az

ausztráliai magyar értelmiség doyenje néhány hónappal 98. születésnapja előtt, rövid betegség után elhunyt Sydneyben ez év június 24-én. Július 1-én helyezték örök nyugalomra.

Nézze el nekem az olvasó, hogy – közel 30 évnyi ismeretség és barátság után – nem életrajzi adatait sorolom, hanem arról ejtek néhány szót, ahogyan emlékszem rá. Elegáns és disztíngvált megjelenésű úr volt. Szikár alakjával, magyaros bajszával, mostanában már fehér, de mindvégig dús hajával, meggyerő modorával mindenütt rokonszenvet és tiszteletet keltett. És ez mintha az írásait is jellemezte vagy tükrözte volna: szinte mindegyiken látszott, hogy nemcsak tényeket vagy történéseket közöl és összegez, hanem átlátja az összefüggéseket és pontosan érezteti a lényegét.

Csapó Endre kifejezetten politikai érdeklődésű és elkötelezettségű ember volt, ízig-vérig magyar, azzal a hazafias elkötelezettséggel, ami azokat az egyre ritkuló honfitársainkat jellemzi, akiknek ma is fáj Trianon és összes következménye. Ez írásainak százaiból egyértelműen kiolvasható. Állásfoglalásait érzelmi indíttatásból, de racionálisan és egyébként is mindig magas minőségben fogalmazta meg.

Azért essék néhány szó Bandi életrajzáról is, részben saját megfogalmazásában.

„Értelmiségi, szerény jövedelmű, nemzeti érzésű, becsületes, szorgalmas, dolgozó, egészséges családban születtem 1921. november 11-én a Vas megyei Répcelakon. Felsőkereskedelmi iskolai végzettséggel Veszprémben főkönyvelői, majd Budapesten üzletvezetői foglalkozásban dolgozva váltotta fel polgári foglalkozásomat a sorkatonai szolgálat 1943-ban, amit a IX. hadtest katonájaként Kolozsvárt és Gyergyószentmiklóson töltöttem megszakítva budapesti tartalékos tiszti kétszer negyedéves tanfolyammal. 1944. szeptemberétől Budapesten, az október 15-i elvetélt átállási kísérlet értelmese kimenetelével folytatódott honvédelmi feladatokkal részese voltam Budapest védelmének. 1945. január 20-án kezdődő orosz hadifogságom az év júniusában szerencsével és leleményességgel végződött....

Tájékozódtem a kommunistákkal szembenálló politikában, részt vettem a „reakciós” Kisgazda Párt, majd a Demokrata Néppárt akcióiban, a nemzeti ellenállásban....

Az 1948-ra beérett „fordulat éve” terrorizmusának eseményeivel veszélybe került életemet gyors szökéssel

menekítve februárban nyugatra szöktem. Októberben a zöld határon visszaszökve feleséggel, hét hónapos csecsemővel újra nyugatra szökve megkezdjük emigrációs életünket még jó ideig a visszatérés reményében....” (Üzenet a Dél Keresztje alól, 2015).

A remény nagyon sokáig – egyre halványuló – remény maradt a család számára. Csapó közel 70 évet töltött Ausztráliában, amit a rendszerváltozás után (szigorúan csak a szovjetek kimenetele után, előtte soha sem) évenkénti hazalátogatások szakítottak meg. És a hét ausztráliai évtized nem volt leányálom, különösen eleinte nem. Kezdetben a szigorú törvények szerint mindenkinek két évig kellett szinte ingyen, a családtól elszakítva dolgozni, kemény fizikai munkát végezve és csak utána lehetett gondolni a valódi élet megszervezésére. Két évig követ törtem, mondta egyszer immár derűsen Csapó, aki azután sokáig részben mérnöki, részben műszaki rajzoló munkát végzett, amit a hetvenes évek végén befejezett korai nyugdíjzással, azért, hogy minden idejét a magyarság szolgálatának szentelhesse. Ezt a munkát már szinte az első pillanattól végezte. Az ötvenes évek közepén részt vett az egyes államok magyar szervezeteiből létrehozott ÁMSZ, Ausztráliai Magyar Szövetség létrehozásában. Ezt sokkal később egyesítették az új-zélandi magyar szervezetekből álló ottani magyar szövetséggel, létrehozva ily módon az első, és tudomásom szerint máig egyetlen nemzetközi magyar szervezetet. A hetvenes években indította az Ausztráliai Magyarság c. havilapot, majd az ebből kialakított Magyar Élet c. hetilapot szerkesztette egészen a lap 2018. decemberében történt megszűnéséig. Évtizedeken keresztül majdnem minden héten maga írta a vezércikkeket; ezt a feladatot csak nagyon keveseknek adta át időnként. Hálás vagyok azért, hogy engem is bevett ebbe a kicsiny, exkluzív csapatba.

Csapó írott életműve számos könyvből és számtalan cikkből, előadásból, tanulmányból áll. Legfontosabb cikkeinek gyűjteményes kiadása már 2002-ben megkezdődött idehaza. Az első kötet Logos Tótfalu kiadása, azután két kötet erejéig a Püski Kiadó vette át a munkát, majd 2017-től kezdve a Panoráma Világklub adja ki a könyveket. A negyedik könyvnek a kiadó által írt előszava így kezdődik: *Csapó Endre munkássága egyedülálló az egyetemes magyar sajtótörténetben és a nemzeti emigrációban.* És kedvescsinálnak álljon itt még néhány mondat a bevezetőből.

„Ilyen a világ” – ezt a címet viseli a Magyar Életben megjelent íráskönyv gyűjteménye, amelyből két év termését, az ezredfordulón, az 1999-ben és 2000-ben született cikkeket olvashatjuk ebben a könyvben. S hogy valóban milyen és milyennek látja-látattja e világot írásában Csapó Endre? Nos, az az igazi értéke írásainak, hogy megállapításai, következtetései, elemzései, olykor figyelmeztető-óvó szavai ma is helytállóak, időszerűek! Akár ezen a héten is megjelenhetne jó néhány cikke, csak a mai dátumot kellene odaírni... Végtelen témagazdagság:

választások, forradalmak, Trianon, magyarüldözés, emigráció, autonómia, nemzetállamok, nemzeti jövő, Világszövetség, Szent Korona, euró, ciánperek, helyünk a világban - rengeteg érdekes témakör sorakozik elénk. Az akkori idők minden jelentősebb eseménye, jelensége Csapó Endre analízáló górcsőve alá került, történhetett az bárhol a világon. Kárpátalja, Vatikán, Felvidék, Brüsszel, Csíksomlyó, Erdély, Ausztria, Irak, Koszovó vagy éppen Ausztrália...

... Ezt a könyvet ne rakjuk fel a könyvespolcra. Tegyük inkább az ágyunk melletti kisasztalra! Esténként lapozgassunk bele, olvassunk el néhány írást, merüljünk el a nagyvilág és a magyarság dolgaiban. Hasznos szellemi táplálék lesz.”

Eddig az „Ilyen a Világ” hét nagy alakú, vaskos kötete jelent meg az évek során. A nyolcadik elkészült, a kilencedik és a tizedik előkészületben.

A Magyar Élet és Csapó Endre senkitől nem kért és nem kapott támogatást, de a legutóbbi időkben kezdték itthon is elismerni a lap és főszerkesztőjének teljesítményét. Néhány fontosabb érem, díj és egyéb kitüntetés: Magyar Köztársasági Érdemkereszt, 1991, Márton Áron díj, 1997, Teleki Pál érdemérem, 2006, Bolyai Emlékérem, 2007, Magyar Örökség díj, 2008, Világ Magyarságáért, 2011, Magyar Érdemrend tisztikereszt, 2011, Eötvös József sajtódíj, 2018, Szent László Társaság és Rend lovagkeresztje.

Ausztráliában megkapta többek között a Vitézi Rend 50 éves Jubileumi Tisztikeresztjét.

Fentebb Csapó politikusi vénáját hangsúlyoztam. Most megjegyzem, hogy ezt csak konoksága és meggyőződése árnyalta vagy írta néha fölül, amikor ez szükségesnek látszott. Egyetlen példával: amikor itthon a nemzeti erők számára vesztes második szabad választáson az MSZP került hatalomra és az új szocialisták-vezette parlament első ausztráliai látogatását tervezte, az ottani magyar szervezetek heteken keresztül szinte késhegyre menő vitát folytattak arról, hogy miként fogadják a delegációt és hogyan viszonyuljanak hozzá. Egyetlen vezetőre emlékszem, aki szilárd antikommunista meggyőződése szerint azt mondta: egyáltalán ne fogadjuk őket. Hiába győztek a választáson, közvetlen, MSZMP-s elődeik összes gazsága folytán nincs joguk arra, hogy a miattuk emigrációba kényszerült magyarokkal most barátságot színleljenek. Csapó ehhez mindvégig tartotta magát.

Szokás azt mondani, hogy senki sem pótolhatatlan. Most pedig világos lett, hogy vannak kivételek.

Csapó Endre pótolhatatlan.

Mindannyian, akik szerettük és tiszteltük, örökké emlékezni fogunk rá. Nyugodjék békében.

Pordány László

Ausztráliai és új-zélandi magyar nagykövet 1990-94

WASS ALBERT

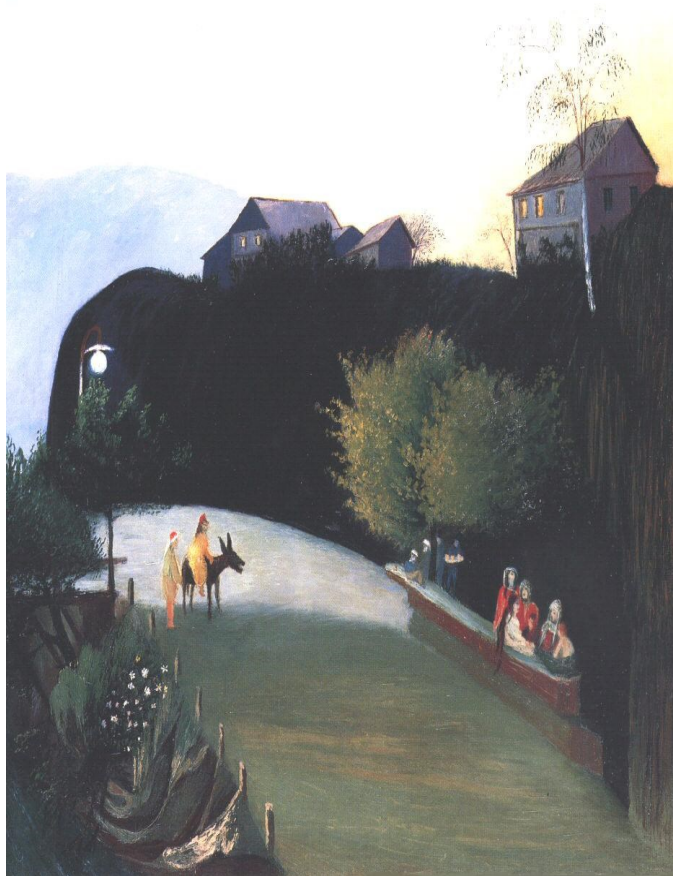
HONTALANSÁG HITVALLÁSA

Hontalan vagyok,
mert vallom, hogy a gondolat szabad,
mert hazám ott van a Kárpátok alatt
és népem a magyar.

Hontalan vagyok,
Mert hirdetem, hogy testvér minden ember,
A hogy egymásra kell, leljen végre egyszer
Mindenki, aki jót akar.

Hontalan vagyok
mert hiszek jóban, igazban, szépben.
Minden vallásban és minden népben
És Istenben, kié a diadal.

Hontalan vagyok
De vallom rendületlenül, hogy Ő az út a az élet
És maradok ez úton, míg csak élek
Töretlen hittel ember és magyar.

Csontváry Kosztka Tivadar: Villanyvilágított fák Jajcében

CSÖKE MÁRK

BEFEJEZŐDÖTT A MAGYARSÁGISMERETI MOZGÓTÁBOR

Vannak dolgok, amiket nem lehet leírni. Nem lehet leírni a fülig érő mosolyokat, a szívből jövő kacagást, a megannyi kalandot, melyet ez, a közel száz fiatal átélt az elmúlt tizenkét nap alatt. A tábor elején mindenki bemutathatta, hogy mit hozott a táborba, de felejthetetlen élményekkel, életre szóló barátságokkal és hatalmas hálával indultak vissza a szülőföldjükre.

A Mozgótábor mindig is nagy hangsúlyt fektetett a résztvevő diákok tudásának szélesítésére és nemzettudatának erősítésére. A „*Ki-mit tud?*” keretein belül minden táborozónak be kellett mutatnia, mitől különleges, mitől más ő a többiek között. Kiváló szavatokkal, saját versekkel és dalokkal, színjátékokkal, zongorajátékkal, kisfilmmel bizonyították előttünk, hogy igen is, jó döntés született a pályázatok elbírálása során és igen értékes fiatalok kerültek közénk, a Rákóczi Családi Kör közé. Emberi jogokról szóló előadáson a fiatalok a kisebbségi jogaikkal is megismerkedtek, a Prezi központjában a vállalkozásokról tanulhattak, de megismerkedtek sorsunk olyan történelmi tragédiáival is, mint a szovjet kényszermunkatáborba hurcolás, vagy az 1956-os forradalom.

A Mozgótábor alatt bejárták Magyarország fontosabb történelmi és földrajzi pontjait, ahol mindenki szeretettel várta őket. Imádkoztak Mindszenty József sírjánál, himnuszt énekeltek Vizsolyban, sétáltak a mohácsi emlékhelyen, leereszkedtek Aggtelek tárnáiba, megmászták a Citadellát, a Balaton hűs vize keblére ölelte őket. Egyenként is emlékeztetéseket, de amit ők átéltek, nem fogják elfelejteni és azzal a tudattal térnek haza, hogy ők nem hontalanok, nem árvák, hiszen bárhol éljenek a világban, egy nemzethez, egy családhoz tartozunk, mely törődik, gondoskodik tagjairól, amire ez a tábor kiváló példa.

A tábor alatt voltak hullócsillagszerű jellemfejlődések, voltak, akik csendesebben fogadták magukba az itt kapott szeretetet és tudást, azonban a tábor végére a Bethlen és Rákóczi csapat tagjai összekovácsolódtak. Ottlik Gézát idézve „*ahol a szavak ritkulnak, ott sűrűsödik az igazság*”, ez igaz erről az írásról is, hiszen ezek a fiatalok lakhelytől, kortól, családi helyzetétől függetlenül együtt viszik tovább Rákóczi szellemiségének fáklyáit.
2019. július 10.

THE RAKOCZI CAMP HAS ENDED

There are things you simply can't capture in writing. It is impossible to write down the ear-to-ear smiles, the hearty laugh, all the adventure these near hundred young people experienced in the past 12 days. At the beginning of the camp, everyone was able to show what they brought to the camp but they all returned to their homes with unforgettable memories, new friends for life and tremendous gratitude.

The camp has always put great stress on expanding the knowledge and strengthening the sense of national identity of the students taking part. As part of the "Who knows what?", every camper had to show what makes him/her special, what makes each of them unique. Outstanding recitations, their own poems or songs, piano pieces, short films proved to us that yes, good choices were made in assessing the applications, that valuable young people came to join us in the Rákóczi Family Circle. In the presentation on human rights, the campers learned about their minority rights, in the Prezi center, they learned about entrepreneurship, also learning of the sad historical tragedies of our history, such as the deportations to forced labour camps and the 1956 Revolution. As part of the camp, they visited Hungary's important historical and geographic sites, where they were always welcomed with open arms. They prayed at the grave of Cardinal Mindszenty, sang the National Anthem in Vizsoly, strolled at the Mohács memorial, climbed down into the Aggtelek caves, climbed up to the Citadel, swam in the cool, silky waters of the Balaton. They are all memorable individually but what they experienced will be unforgettable and they will return home with the knowledge that they are not homeless, not orphans. Wherever in the world they may live, they are part of one nation, one family that cares about them, looks after its members as this camp prominently showed. During the camp, there were meteoric character developments, just as there were those who received the love and knowledge more introspectively but, by camp's end, the members of the Bethlen and Rákóczi groups had melded into one team. Citing Géza Ottlik, "Where words thin, the truth thickens," which is true of this writing as these young people carry the torch of the Rákóczi spirit, independent of place of dwelling, age, family situation.

IN MEMORIAM JÁLICS KINGA

ISTEN ADJON NEKI ÖRÖK NYUGODALMAT!

Jálics Kinga, a Magyar Katolikus Rádió szerkesztő-műsorvezető munkatársa 2019. július 4-én, életének 77. évében végleg elaludt otthonában, fia és leánya jelenlétében. Halálának hírére leánya, Jálics Petra tudatta azzal, hogy édesanyja szép, tartalmas, teljes életet élt, szerető családdal, igaz barátokkal, kedves, segítőkész kollégákkal körülvéve. Nagyon szerette a munkáját, ami hivatás volt számára, ez adott neki erőt betegség idején is.

Jálics Kinga értékmentő volt, a magyar kulturális újságírás élő legendája – írta róla Juhász Judit, volt vezérigazgató helyettesünk, abból az alkalomból, hogy Kinga 2012-ben megkapta a Szervátiusz Alapítvány díját.

A Magyar Katolikus Rádió indulásától kezdve, tizenöt éven át munkatársunk volt. A művészetek többféle ága érdekelte. Kereste a különleges, izgalmas egyéniségeket; beszélgetéseket, interjúkat készített velük. Kitartással dolgozott és nagy örömmel osztotta meg élményeit a hallgatókkal. Legismertebb, nálunk készült műsorai közé tartozik a Meghívó című kulturális ajánló, valamint A magyar művészet élő legendái.

Rádióink tizenöt éves jubileuma alkalmából kiadott könyvünkben így vallott önmagáról: Én küzdő vagyok. Szeretem a „nagyvadakat” szóra bírni. Pályakezdésem hajnalán is ilyen voltam. Azokban az időkben még nem volt internet, tehát megnéztem a színész előadásait, s órákat jegyzeteltem a Színháztudományi Intézetben. A jutalmat már az interjúkészítés közben megkaptam. Micsoda élmény látni a derűt beszélgetőtársam tekintetében! S ha betegség ér utol, és gyözködnék a nagy tekintélyű, szigorú vagy épp mosolygó szemű doktor bácsik, nénik, hogy gyógyulásomért sokat tehetek, akkor újra csak KÜZDŐK. Mert én küzdő vagyok.

Az ELTE Bölcsészkarán végzett angol nyelv és irodalom

szakon. Dolgozott a Tükör című hetilapnál, a Film Színház Muzsikának főszerkesztője is volt. Később több lapnak is munkatársa lett: Új Magyarország, Európa Magazin, Képes Európa, RTV Újság, Nők Lapja, Fotóművészet, Jazz, Ez a divat, Operaélet, Cash Flow, Sky Magazin, Táncművészet, A mi otthonunk, Taps, Keresztény Élet. Fotózott, cikket írt, könyvet is szerkesztett, kedvenc műfaja az interjú és a riport volt. Pályafutásának utolsó másfél évtizedében a Magyar Katolikus Rádió kötelékében, munkatársai és a hallgatók szeretetétől övezve gyakorolta szeretett hivatását. A halálát követő hét első napján a déli imaóra könyörgése Jálics Kingáért hangzott el a Rádió kápolnájában.

“Kinga nemcsak tollal, mikrofonnal is megtanulta láttatni a szépet. Azt a szépséget, amely nemcsak örömforrás, de talán együttal morál is. Látjuk és szenvedjük, hogy a haszonelvű bulvársajtó és a hitét veszített közmédiák kínálatából a tömegember erőfeszítés nélkül szerzi értesüléseit a világról, s azt hiszi, értesülései egyértelműek a műveltséggel. Legtöbbször észre sem veszik az átverést. Jálics Kinga a művészi értéket egyfajta energiaforrásként, gyógyító szerként is szeretné átnyújtani a hallgatóknak, akik vágnak a tisztaság és a szépség iránt, de mélyen a lehetőségeik alatt élve csak a szórakoztatóipar termékeit érik el. Kinga hivatásának tekinti a munkáját, s tökéletesen tisztában van a kultúra közösségépítő szerepével. Ezt igazolta az írott sajtóban, s ezt képviseli hitelesen a Magyar Katolikus Rádióban is csaknem tíz esztendeje immár. Műsorait felsorolni nagyon nehéz lenne. Amiként az általa megszólaltatottak százait is nehéz volna lajstromba venni. Inkább bele kellene hallgatnunk most egy percre A magyar művészet élő legendái című sorozatának egy darabjába, amelyből nemcsak az derülne ki, milyen hangulatosan vezeti partnerét a beszélgetésben – egyre beljebb és beljebb – a rutinton túli őszinte megnyilatkozás fontos pillanatáig, hanem az is kiderülne, ÉRTÉKMENTŐ vállalkozás részese ő már évtizedek óta. Így válik Jálics Kinga a szemünk láttára a magyar kulturális újságírás élő legendájává. Hálás köszönet a Szervátiusz Alapítványnak, hogy Kinga életteljesítményét egy korszakos magyar művész nevével viselő díj odaítélésére méltónak tartotta.”

Juhász Judit laudációjának részlete, elhangzott a 2012-es Szervátiusz Jenő-díj átadó ünnepségén. Kalejdoszkóp, 2013. január-február

„Fehér rózsá, Mária
Gyönggyel gyökerezik
Arannyal virágzik.
A mi házunk négyoszloptos,
Négy szép angyal őrizkedik.
Angyalok őriztetek,
Keresztek forogjatok,
Hadd aluggyam Boldogasszony ágyába...”

(katolikus népének)

TIVADAR CSONTVÁRY KOSZTKA (JULY 5, 1853 – JUNE 20, 1919)

was a Hungarian painter who was part of the avant-garde movement of the early twentieth century. He was a pharmacist until his twenties.

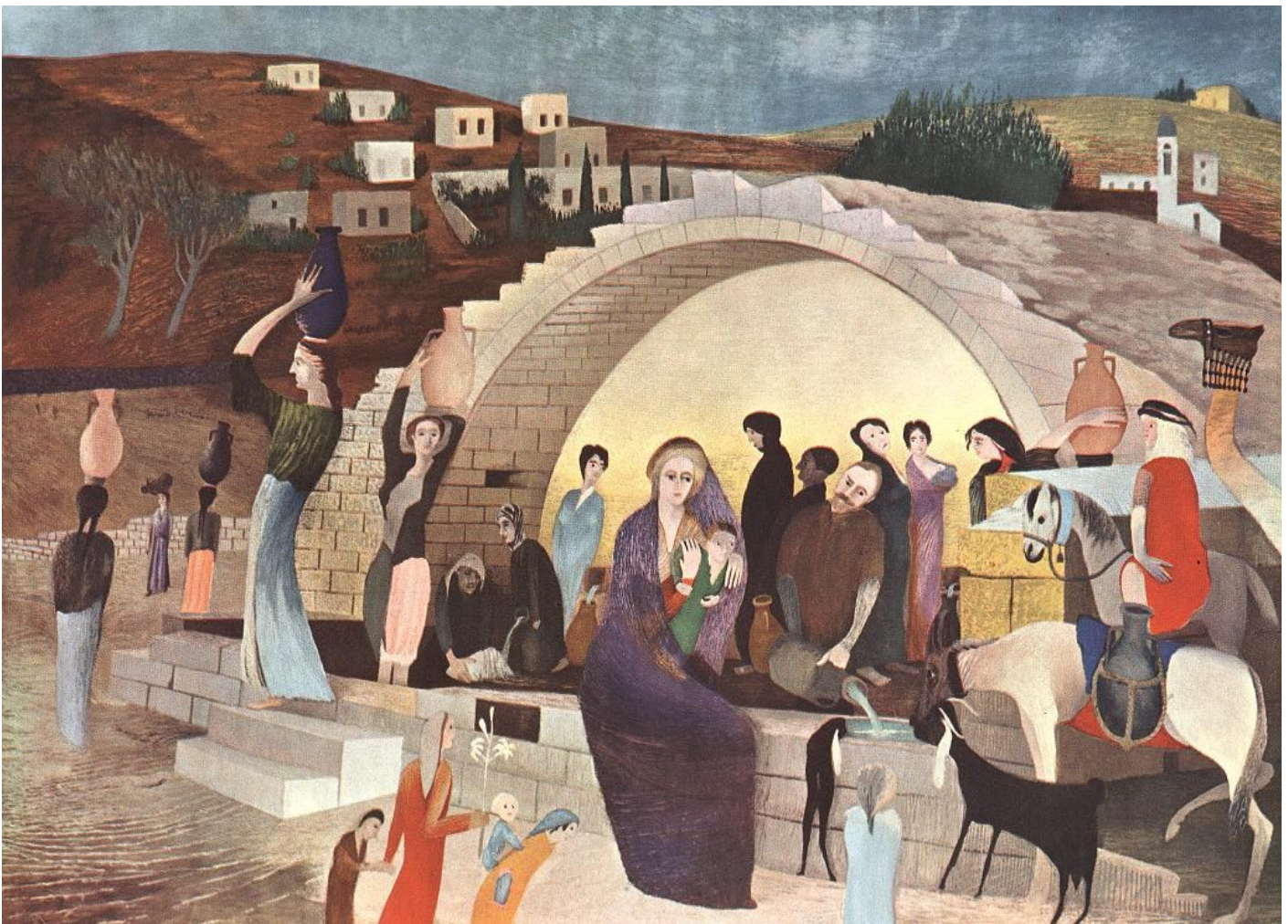
On the hot sunny afternoon of 13 October 1880, when he was 27 years old, he had a mystic vision. He heard a voice saying, "You are going to be the greatest painter of the world, greater than Raphael."

He took journeys around Europe, visited the galleries of the Vatican, and returned to Hungary to earn money for his journeys by working as an apothecary. From 1890, he traveled around the world. He visited Paris, the Mediterranean (Dalmatia, Italy, Greece), North Africa and the Middle East (Lebanon, Palestine, Egypt, Syria) and painted pictures. Often his pictures are very large, several metres (yards) wide and height is not unusual.

He painted his major works between 1903 and 1909. He had some exhibitions in Paris (1907) and Western Europe. Most of the critics in Western Europe recognized his abilities, art and congeniality, but in the Kingdom of Hungary during his life, he was considered to be an eccentric crank for several reasons, e. g. for his vegetarianism, anti-alcoholism, anti-smoking, pacifism, and his cloudy, prophetic writings and pamphlets about his life (*Curriculum*), genius (*The Authority, The Genius*) and religious philosophy (*The Positivum*). Some of his biographers considered this as a latent, but increasingly disruptive schizophrenia.

Although he was later acclaimed, during his lifetime Csontváry found little understanding for his visionary, expressionistic style. A loner by nature, his "failure" impaired his creative power. His most famous and emblematic of which is probably *The Lonely Cedar* (*Magányos cédrus*).

"I, Tivadar Kosztká, who gave up his prime of youth for the rebirth of the world, accepting the call of the invisible Spirit, had a regular civil job, comfort, wealth then (...) Going to Paris in 1907 I oppositely stood alone in front of millions with only the result of the divine providence, and I beat the vanity of the world hollow, but I haven't killed 10 million people, only sobered them, I haven't made commercials from things, because I didn't care for the pedlar's press; I retired from the world instead, going to the top of the Lebanons, and I painted cedars." T. Cs. K. (Wikipedia)

Csontváry Kosztká Tivadar: Mária kútja Názáretben

ADY ENDRE

ÜZENET EGYKORI ISKOLÁMBA

Június volt s ujjongtunk, nincs tovább,
Most gyertek szabad mellű örömök
S pusztuljatok bilincses iskolák.

De elcsitult a jókedv-förgeteg
S helyre ült a döbbsé némaság:
Köröttünk már az Élet csörtetett.

Óh, ifjui, szent megjőzanodás,
Komoly, nagy fény, hős férfiú-szerep,
Emléketek ma is milyen csodás.

Hős harc az Élet és megélni szép,
Ha hozzáedzik tüzes szív-kohók
Ifju vitézlkők lengeteg szívét.

Ha élet zengi be az iskolát,
Az élet is derűs iskola lesz.
S szent frigyüket így folytatják tovább.

Én iskolám, köszönöm most neked,
Hogy az eljött élet-csaták között
Volt mindig hozzám víg üzeneted.

Tápláltad tovább bennem az erőt,
Szeretni az embert és küzdeni
S hűn állni meg Isten s ember előtt.

Június van s nagyon magam vagyok
S kísértének élt éltem árnyai
S az elbocsátó iskola-padok.

S én, vén diák, szívem fölemelem
S így üdvözlöm a mindig újakat:
Föl, föl, fiúk, csak semmi félelem.

Bár zord a harc, megéri a világ,
Ha az ember az marad, ami volt:
Nemes, küzdő, szabadlelkű diák.

ENDRE ADY

MESSAGE TO MY OLD SCHOOL

It was in June, we shout'd with joy: it's o'er,
Let come to me you free-chested delights,
Perish you corded schools for evermore.

But suddenly calm'd down the storm of glee
And was replac'd by still ness and dismay:
Around the whirl of Life we had to see.

Oh, holy waking of adolescence,
Serene, grand light, heroic role of man,
Your memory is full of wondrousness.

The Life 's heroic fight, to walk it 's nice,
When flaming smelting-works harden to it
The burning-blazing hearts of youthful knights.

When school will be resound'd by life alone,
The life will be an unshadowed school
And their alliance will go on and on.

My alma mater, thank you day by day
That in the course of fight of life of mine
You sent me merry words, you could them say.

You permanently gave me power an'
You taught to love the man, to contend strong,
To stand with faith before the God and man.

It's June and I'm alone and feel a cool
And haunt me all the ghosts of bygone days
And all releasing wooden desks of school.

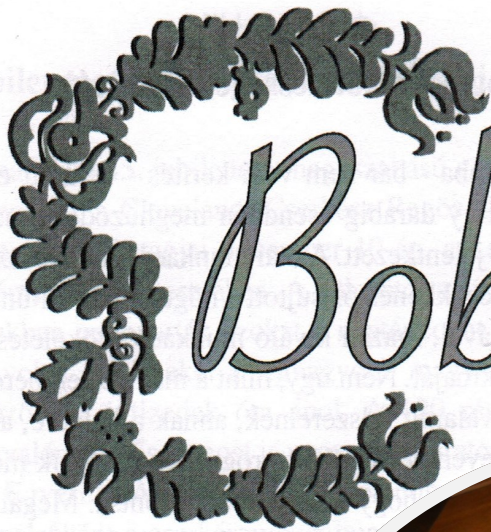
And me, the good old boy now raise my heart
And greet the newcomers, the new students:
Ahead, my boys, don't fear and do your part.

Though fight is hard, the world is worth, you'll stand,
When all the men remain as they have been:
A noble, fighting, free-hearted student.

Translated by Otto Tomschey

A zilahi Wesselényi Református Középiskola (ma Sylvania Főgimnázium), itt volt diák 1892-1896 között Ady Endre költő.

Bobó Bóbitája

melléklet

BOBÓ vagyok, iskolába nem járhatok,
ám nektek sok sikert kívánok.

K. LÁSZLÓ SZILVIA
SZEPTEMBERI CESENGŐSZÓ

Szól a csengő, vár az osztály,
Szedd a lábad, érij oda!
Szeptember van, fiúk, lányok,
Kezdődik az iskola.
Matekóra, testnevelés,
Ének-zene, olvasás,
Év végére alig fér el
Fejemben a sok tudás.

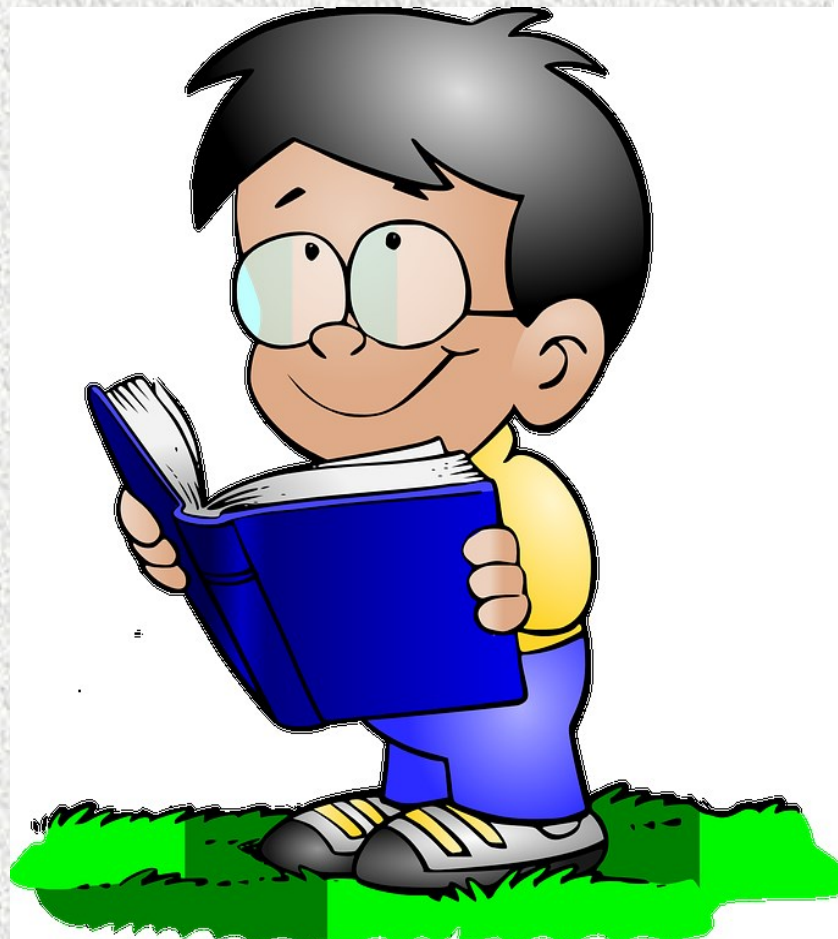
Gyurkovics Tibor: Iskola-nyitogató

Iskola, iskola,
ki a csoda
jár oda?

A takács, a kovács,
a kőműves meg az ács,
a kardjával odajár
kese lovon a huszár!

Itt tanulta meg az á-t
és a matematikát,
itt tanulta meg az ó-t,
mennyi szálat fon a pók.
Itt tanulta meg az í-t,
hogyan írja le az ú-t
s a Dunántúl csupa púp,
pörögtek az ő-k, az ű-k,
mint a fényes köszörűk.
Itt kezdte a hóember,
jaj de szép a december!
Itt sütötte meg a pék
a legelső kenyerét,
itt tanulta meg a csősz,
mikor sárgul meg az ősz,
minden ember itt tanulta
meg, hogy mennyit ér a munka,
á-t is, b-t is, c-t is,
itt tanulok én is!

Kinyújtom a kezemet,
ha ugyan elérem
a kilincset, s bemegyek
pirosan, fehérén,
körülöttem karikában
kürtös-fürtös kobakok,
itt tanult meg a halász is
készíteni csónakot,
itt tanulta meg az á-t
és a matematikát,
itt tanulta meg az ó-t,
hogyan kötik a csomót,
meg a d-t, meg a t-t,
emberek becsületét!

Weöres Sándor: Kezdődik az iskola

Könyv, toll, tinta, ceruza,
rontom-bontom,
kezdődik az iskola,
csak aszondom.

Kora reggel rohanás,
rontom-bontom,
nem könnyű a tanulás,
csak aszondom.

Tízpercben nagy futkosás,
rontom-bontom,
torkod fájdul, ne kiálts,
csak aszondom.

Zsemlye és vajaskenyér,
rontom-bontom,
morzsát szedhet az egér,
csak aszondom.

Énekóra, la-la-la,
rontom-bontom,
reng a terem ablaka,
csak aszondom.

Tornaóra, egy-kettő,
rontom-bontom,
leszakad a háztető,
csak aszondom.

Kintről benéz egy szamár,
rontom-bontom,
iskolába sose jár,
csak aszondom.

Kányádi Sándor: HÁROM SZÉKLÁB

Van egy kisszék,
háromlábú,
három lába:
három bábu.

Egyik: Billeg,
másik: Ballag,
harmadik meg:
Billegballag.

Így a kisszék
meg nem állhat,
szidja is a
három lábat.

Állj meg, Billeg!
Nyughass, Ballag!
Ne lipinkázz,
Billegballag!

De ők aztán
csak azért se,
nem hallgatnak
a kisszékre.

Billeg ballag,
Ballag billeg,
s Billegballag
ballag-billeg.

Jár csak jár
a három tébláb,
ringatózó
három székláb.

Kedvébe
eképpen járnak
a kicsi szék
gazdájának

KÁNYÁDI SÁNDOR: VALAMI KÉSZÜL

Elszállt a fecske,
üres a fészke,
de mintha most is
itt ficserészne,
úgy kél a nap, és
úgy jön az este,
mintha még nálunk
volna a fecske.
Még egyelőre
minden a régi,
bár a szúnyog már
bőrét nem félti,
és a szellő is
be-beáll szélnek,
fákon a lombok
remegnek, félnek.

Valami titkon,
valami készül:
itt-ott a dombon
már egy-egy csósz ül:
Nézd csak a tájat,
de szépen őszül.

**TANULD MEG A VERSET!
RAJZOLD LE, HOGY
MILYENNEK LÁTOD AZ
ŐSZT!**

LOCATION

3090 Lenworth Drive Mississauga
ON, L4X 2G1

PHONE: 905) 624-9311

HOURS

Su-M Closed
T-F 8 am - 6 pm
Sa 8 am - 3 pm

GÁBOR LÁSZLÓ VASKI CIWM, CFP, BMUS

Senior Financial Consultant
INVESTORS GROUP FINANCIAL SERVICES INC.

Since 1991, Gábor with his team at Investors Group, has been assisting clients in achieving their financial goals.

He has combined his personal *knowledge* and *experience* with the *research* of *Investors Group professionals* for the sole objective of *providing clients* the *clarity* and *confidence* to *achieve* their *financial goals*.

With his *team*, he helps *clients save tax, build* and *preserve wealth* for *themselves* and *future generations*.

TEAM VASKI
Guiding Your Financial Future

"A Magyar Közösség Lelkes Támogatói"

600-390 Brant Street • Burlington, ON, L7R 4J4
1-888-467-8844, ext. 271 • gabor.vaski@investorsgroup.com

Csontváry Kosztka Tivadar: Tavasz Mosztárban

Megvalósult
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap